

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši z ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štem Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulice Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Narožnina znaša: Za celo leto K 24.— za pol leta 12.— za tri mesece 6.— Za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20 za pol leta 2.60

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinosti“ za Primorsko

„V edinosti je moč!“

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5— vsaka nadaljna vrsta 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev

Oglase sprejema inšertni oddelek „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo v upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšertni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnehranični račun št. 841.652.

Brzojavna poročila. Delegacije.

Plenarna seja avstrijske delegacije.

BUDIMPEŠTA 27. (Kor.) Sejo je otvoril ob 9.15 podpredsednik dr. Leo. Navzoči so bili tudi ministrski predsednik grof Stürgkh, vojni minister vitez Krobatič in mornariški poveljnik admiral Haus. Nato je vprašal delegat dr. Lecher glede najnovejših vesti, da se je vršila te dni skupna ministrska konferenca, ki se je pečala z vprašanjem, kdaj se vrše prihodnje delegacije. Govori se celo, da je določen termin na konec leta. Govornik poudarja, da se morajo sklicati prihodnje delegacije za čas, v katerem bodo imeli delegati priliko izvršiti svojo dolžnost, ne da bi se jih sililo k hitrici. Dr. Leo je izjavil, da bo predložil to interpelacijo zunanjemu ministru. Nato je prešla seja na dnevni red. Prvi je govoril del. Leuthner, ki je pred vsem poudarjal, da se izvaja grofa Forgacha, ki je zastopal zunanega ministra grofa Berchtolda, in italijanskega zun. ministra Di San Giuliana o albanskih pripetljajih v bistvu križati. San Giuliano poriva v ospredje kot krivca zadnjih dogodkov holandskega majorja, grof Forrach pa govori o izvenalbanskih vplivih. Interesantna se zdi govorniku izjava grofa Forgacha, da bi se pod turško vlado za take incidente niti ne zmenili. Končno je govoril del. Leuthner še o zvišanju oficirskih gaž in je ostro kritiziral napade, ki sta jih zakrivila na zbornico in poslanca »Danzers Arme-Zeitung« in »Militärische Rundschau«. — Del. Lozin je izjavil v imenu poljskih članov delegacije za vojni budget, da imajo zadoščenje, da so storiili vse, kar je treba za ojačenje monarhije za vsak slučaj. Del. Schürf je polemiziral z del. Klofačem in je izjavil, da bo glasoval za vojni budget, ker je uverjen, da potrebuje Avstrija močno vojsko. Za budget sta se izrekla tudi delegata Goll in Weiss. — Nato je odgovarjal grof Stürgkh, ki se je bavil z vprašanjem oficirskih gaž, pri čemer je poudarjal, da se bo pri tem oziralo na interese prvih in na možnost avstro-ogrskih financ. Nato je govoril grof Forgach odgovarjajoč del. Lecherju glede bodočih delegacij, pri čemer ni povedal nič posebnega, nakar je bila dopoldanska seja prekinjena.

Ogrska delegacija.

Plenarna seja.

BUDIMPEŠTA 27. (Kor.) Sejo je otvoril grof Zichy. Najprej se je vršila volitev koncertacijskega odseka, nato pa se je nadaljevala debata o budgetu zunanjega ministrstva. Prvi je govoril del. princ Ludvik Windisch-Graetz, ki se je pečal z albanskim vprašanjem in je končno konstatiral, da dokazuje to, kar se je do sedaj v Albaniji pripetilo, kako daleč smo oddaljeni od najmanjšega uspeha naše albanske akcije. Dalje vpraša govornik, kaj je z našim zastopnikom v Draču, če je sploh še tam, ali je že odpotoval. Govornik zavrača budget, ker pogreša pri zunanjem ministru smotreno politiko posebno v vprašanju jadranskega in sredozemskega ravnotežja. Del. grof. Majlath je govoril o našem gospodarskem razmerju z Nemčijo in je posebno poudarjal, kakšne težkoče nam delajo nemški carinski uradi pri izvozu živine in mesa.

Del. grof Apponyi je izjavil, da sedanji položaj ne nudi opoziciji vzroka, da bi spremenila svoje stališče. Glede zunanje politike soglašajo govornik v bistvih načelih trzevoze. Glede razmerja z Rusijo pravi govornik, da pač obstoja temelj za prijateljstvo med Avstrijo in Rusijo, vendar pa bo držal ta temelj le toliko časa in samo takrat, če se osvobodimo vseh vplivov in si osamosvojimo svoj lasten mogočen temelj sile. Kar se tiče Italije pravi govornik, da iredentistične stremeljenja še dolgo ne bodo dosegla tiste produktivne sile, ki bi odtehtala velike skupne interese, ki jih ima Italija skupno z Avstrijo, posebno kar se tiče jadranskega in sredozemskega ravnotežja. Glede Albanije želi govornik, da bi se objavili dogovori, ki so sklenjeni med Avstrijo in Italijo glede Albanije in to v popolni celoti. To lahko zahtevamo posebno z ozirom na dejstvo, da skriva vsak kondominij v sebi nevarnosti. Albansko vprašanje, izgubljeno za nas, smatra govornik za veliko pogubnejše in nevarnejše, kot srbsko pristanišče ob Adriji. Končno zahteva govornik konsolidacijo naših notranje-političnih razmer. — Grof Khuen-Hedervary označuje jako ugodno dejstvo, da bočeta trzevoze in trojni sporazum skupno nastopati. Glede albanske krize trdi govornik, da je izvojevala Avstro-Ogrska primeroma najboljši uspeh, ker je dosegla uresničenje svojih zahtev v varstvo svojih eksistenčnih interesov, vsaj v teoriji. Če Balkan še ni pomirjen, in če vprašanja se niso končno rešena, tega ni kriva Avstrija, marveč so krive vse evropske države.

Homatije v Albaniji.

Zahteve albanskih vstašev.

Albanija turška.

DRAČ 26. (Kor.) Vstaši so poslali mednarodni kontrolni komisiji dopis, v katerem označujejo namen vstaške gibanja. Vstaši zahtevajo: 1. albanski suveren naj dvigne pouk krščanskega nauka na temelju naše vere in 2. da naj odstrani one osebe, katerim je izročil državno oblast. Te osebe, ki so na krmlju so ljudje, ki so že dolgo preganjali ljudstvo in ga še preganjajo. — Ko smo hoteli razložiti vladi naše želje in zahteve, ste nas napadli s topovi in s tem popolnoma omajali naše zaupanje. Zato želimo in zahtevamo vlado in upravo Turčije, h kateri že od nekdanj pripadamo. Če tega ne moremo dočeti, izročimo, da se rešimo sedanje vlade, naše pravice v roke velesil. Prosimo, da se dela na to, med tem pa naj se gleda, da nas vlada in njeni zastopniki ne bodo zatirali.

DUNAJ 27. (Izv.) V dunajskih krogih se danes zopet raznašajo vesti, da je muslimansko vstaško gibanje v neposredni zvezi z gotovimi krogi v Draču samem. »Neue Freie Presse« priobčuje iz diplomatične strani očitno oficijozno poročilo, ki dolži podrejene italijanske uradnike v Draču, da se nahajajo v ozki zvezi z načelniki vstaškega gibanja. Poročilo tudi poudarja, da ima vstaško gibanje svoj izvor v mladoturški agitaciji, ki stremi za tem, da se zopet vzpostavi v Albaniji turški režim pod vodstvom kakega turškega princa.

Mednarodna kontrolna komisija je odšla danes v Kavajjo. Vsa dosedanja pogajanja z vstaši še nimajo zaznamovati nobenega uspeha. Število upornikov vedno bolj narasča in vstaši prihajajo danzadnem z večjimi zahtevami. Voditelji vstaškega gibanja se izogibljajo sploh vsakega stika z mednarodno kontrolno komisijo.

Mednarodne čete v Draču.

DUNAJ 27. (Izv.) Med velesilami se vrše sedaj pogajanja glede preložitve mednarodnega detašmaja iz Skadra v Drač. Mednarodni vojaški oddelek v Draču bi imel le namen, skrbeti za osebno varstvo kneza Viljema in njegove rodbine. Anglija je v to že privolila, a ob enem izjavila, da odpošlje iz Skadra le par svojih častnikov. Tudi ruska vlada je v principu privolila v ta načrt; zastopala pa jo bo v tem oziru Francija, kakor dosedaj v Skadru. Mednarodni detašma v Draču bi obstojal torej pravzaprav le iz avstrijskih, italijanskih, nemških in francoskih čet. Vprašanje vrhovnega poveljstva še ni rešeno, zdi pa se, da prevzame vodstvo mednarodnega detašmaja eden izmed angleških častnikov.

Rusija in dogodki v Albaniji.

PETROGRAD 27. (Izv.) »Novoje Vremja« pravi v očitno inspiriranem članku o sedanji krizi v Albaniji med drugim sledeče: Za rusko vlado bi bilo vmešavanje v sedanjo albansko krizo vredno edinole v tem slučaju, če bi se albansko vprašanje pričelo čisto na novo, ne oziraje se na sklepe londonske veleposlaniške reunije. Za sedaj ni za Rusijo nobenega povoda, da bi kot pomočnica Avstrije in Italije sodelovala pri vzdrževanju miru v Albaniji. Avstrija in Italija naj storite to sami, če se jima zdi to vredno in če to tudi lahko storite.

Položaj v Draču.

DRAČ 27. (Izv.) Včeraj je prispel iz Valone nizozemski polkovnik Thompson, da prevzame mesto majorja Sluysa, ki je pridelen žandarmeriji v Skadru. Trgovsko življenje v Draču še vedno popolnoma počiva. Včeraj je bil izkrcan zopet nov oddelek avstrijskih mornarjev. Vstaši bi vakirajo še vedno pri Sijaku. Kakor zatrjujejo časnikarji in člani mednarodne kontrolne komisije, so vstaši izobno oboroženi. Danes se jim je pridružil tudi močan odedek vstašev, ki je prišel iz Kroje. Pri Kroji je baje prišlo med pristaši Essad paše in albanskimi nacionalisti do hudega spopada.

Veliki vezir o stališču Turčije napram dogodkom v Albaniji.

CARIGRAD 27. (Izv.) Pri včerajšnjem sprejemu diplomatov je veliki vezir med drugim izjavil: »Izjavljam med drugim decidirano, da niso niti turški oficijalni krogi niti mladoturški komite niti v najmanjši zvezi z najnovejšimi dogodki v Albaniji, posebno pa z Essad pašo.

Izgube vstašev.

DRAČ 27. (Kor.) Izgube vstašev v zadnjih bojih so precej številne. Vstaši sami tega sicer ne povedo, vendar pa sodijo v Draču tako, da so imeli vstaši vsega skupaj 100 mrtvih in ranjenih. Vlade čete štejejo baje samo 20 mrtvecev in ranjenecv. Toda tudi še ni uradno potrjeno. Med vladnimi četami je padlo tudi več prostovoljcev, ki niso vsteli, med temi tudi neki Berger, ki je prišel v Albanijo kot turist in se je udeležil prostovoljno ekspedicije proti vstašem.

RIM 27. (Kor.) »Agenzia Stefani« poroča iz Drača, da prihajajo v Sijak vedno nove

čete vstašev, ki so izobno oborožene. — Dalje se govori, da vstaši niso edini in da so se vstaši iz Sije z vstaši iz Kroje med sabo stekli, pri čemer je bilo na obeh straneh precej mož ranjenih.

DRAČ 27. (Kor.) Dvorni maršal kneza Viljema pl. Troth je odpotoval v posebni misiji v Berolin.

Odpust Malisorov.

DRAČ 27. (Kor.) Knez je poklical danes k sebi poveljnike Malisorov. Zahvalil se jim je za varstvo, ki so mu ga ponudili in izjavil, da sedaj, ko ni več v nevarnosti lahko odidejo domov. Malisori so odšli včeraj proti Skadru.

Anglija se še ni odločila.

LONDON 27. (Kor.) Reuterjev urad je izvedel, da se angleška vlada še ni odločila, da bi poslala čete v Drač.

Italijanska zbornica.

Napadi na zunanjo politiko. — Albanija.

RIM 26. (Kor.) V današnji seji je polemiziral posl. Galli proti stališču avstrijskega časopisja, ki v diametralnem nasprotstvu s koncilijantnimi izjavami avstrijskega zunanjega ministra grofa Berchtolda strastno napada italijansko politiko in italijansko časopisje. — Radikalec Di Cesare je silno napadal italijansko diplomacijo in jo je imenoval paladin avstroogrškega stališča in to v skodo varstva najvitalnejših italijanskih interesov. — Republikanec E. Chiesa je izjavil, da je Italija v Albaniji žendarm tujega kneza in orožje Avstro-Ogrske. — Socialist Graziadei je poudarjal, da je povzročilo neljube dogodke v Albaniji dejstvo, da si hočeta zasigurati ves vpliv v ti deželi samo dve sili. Se bolj je napadel Avstrijo republikanec Barzilai, ki je izjavil med drugim sledeče: Naše stališče v albanskem vprašanju je skaliilo naše odnose ne samo do Srbije in Grške, marveč tudi do Rusije, ki je bila edina velesila, ki bi nas bila v težkih momentih z odkrito blagohotnostjo in rad volje podprala. Tudi smo ogrenili naše prijateljstvo s Francijo in ohladili prijaznost Anglije. In vse to smo žrtvovali edino samo zato, da smo pomagali uresničiti neodvisnost Albanije. Glavni vzrok za ustanovitev te nove države je bilo edino le medsebojno nezaupejanje med Avstrijo in Italijo. Ta država nima nobenih pravih temeljev in je njen obstoj nemogoč. — Socialist Puzzi je izjavil, da on in njegovi politični pristaši niso pripravljeni, da bi dopuščali vladi take politične aventure, koje posledice se ne morejo oceniti in preračunati. — Tudi radikalec Rampoli d obsoja albansko politiko in to posebno že zaradi tega, ker ne odgovarja sankcioniranim temeljem londonske konference. — Poslanec Di Bugnano konstatira konflikt med Avstrijo in Italijo v Albaniji in pripominja, da zna povzročiti ta konflikt silno težke komplikacije. — Nato je govorilo še več govornikov, ki so zahtevali, da ne rešujeta več Albanije samo Avstrija in Italija, marveč da naj se reši to pereče vprašanje z intervencijo vseh velesil.

Aferi vojna.

PRAGA 27. (Izv.) Včeraj se je vršila seja upravnega sveta češke železničarske Zveze, ki se je med drugim pečala tudi z obdolžitvami »Narodnih Listov« proti predsedniku »Zveze čeških železničarjev« posl. Vojni. Upravni svet je izjavil, da ima do predsednika Vojne popolno zaupanje, in da so napadi »Narodnih Listov« čisto navadni volilni manevri. Reproduciran pismo »Narodnih Listov« da je staro že 11 let in datira se iz časa, ko Vojna ni bil še niti poslanec niti predsednik »Zveze čeških železničarjev«.

Organ narodnih socialcev, »Češke Slovo«, izjavlja, da odgovori Vojna na očitke »Narodnih Listov« takoj, kakor hitro se vrne z agitacijskega potovanja v Prago. »Češke Slovo« istočasno tudi napoveduje, da namerava priobčiti interesantne informacije, kako sta odlična pristaša mladočeške stranke, poslanec Maštalka in dr. Rašin prišla do sedanjega velikega premoženja.

Glasilo prof. Masaryka piše z ozirom na najnovejšo afero sledeče: »Če se bodo slični škandali nadaljevali, bodo v tujini smatrali, da so razmere v Češki v resnici tako gnile, kakor se poroča.« »Narodni Listy« in »Pravo Lidu« nastopata tako, kakor da jima gre v prvi vrsti za maščevanje proti narodnim socialcem, in šele v drugi vrsti za interes češkega naroda.

Dr. Šviha — gospa Woldanova.

PRAGA 27. (Izv.) »Prager Tagblatt« poroča, da bo dr. Šviha vendarle vložil tožbo proti gospej Woldanovi, da jo tako prisili k pričevanju v njegovi aferi.

Nameravan atentat na bana Skerleca?

BUDIMPEŠTA 27. (Kor.) Iz dobro poučenih krogov se je razširila vest, da zadeva z atentatom na bana Skerleca, kate-rega je nameraval izvršiti trgovski akademik

Jakob Schefer, ni tako nedolžna kakor so prvotno mislili. Celozadevo je prevzelo sedaj sodišče, ki je uvedlo obsežno preiskavo in aretiralo več dozvednih krivcev dozvednega atentatorja. Nekaj teh aretirancev so izpustili že po prvem zaslišanju, nekaj pa so jih obdržali v zaporu. — Te vesti še niso uradno potrjene in jih drugi viri zopet popolnoma zanikajo.

Poslanec Vityk zbežal v Ameriko.

LVOV 27. (Izv.) Rusinski listi poročajo, da je rusinski socialistični poslanec Vityk na lihem pobegnil v Ameriko, zapustivši v domovini velike dolgove.

Vpoklic ruskih rezervistov.

PETROGRAD 27. (Kor.) Danes je izšel carjev ukaz, ki sklicuje v vseh gubernijah ruskih v Evropi in v Aziji vse rezerviste letnikov 1907—1909 k šesttedenski orožni vaji. Izvzet je samo vojaški okraj Kasan, kjer so vpoklicani samo rezervisti letnika 1907. Skupne vaje se bodo vršile v jeseni, kje pa še ni znano.

Novi kardinal.

DUNAJ 27. (Kor.) Dopoldne je izročil v knezoškofijski palači papežev kurir markez Pelegrini knezoškofu dr. Piffllu kardinalski baret.

Ruska univerza v inozemstvu.

BERN 27. (Kor.) Svoječasno smo že poročali, da je število ruskih vseučilišnikov na vseh univerzah tako naraslo, da so se začeli Rusi resno baviti z vprašanjem, ustanoviti v inozemstvu rusko univerzo. Danes se je otvorila tukaj zanimiva konferenca, katere so se udeležili zastopniki vseh univerz, ki jih posejajo Rusi in zastopniki skoro vseh ruskih dijaških organizacij. Razmotrivalo se bo vprašanje, ali naj se ustanovi popolna ruska univerza in kje, ali pa naj se prikopri kakih tuji univerzi ruski oddelek. Ob enem se bo sklenilo, da se ustanovi podporni sklad za ruske dijake v inozemstvu.

Bolgarsko posojilo v Nemčiji.

SOFIJA 27. (Izv.) Jutri odide bolgarski finančni minister Tončev v Berlin, da podpisuje 500 milijonsko posojilo.

Prižobe macedo-bolgarskega komiteja.

SOFIJA 27. (Izv.) Macedo-bolgarski komite je doposlal velesilam in še specialno angleškemu zunanjemu ministru memorandum, v katerem se pritožuje nad zatiranjem bolgarskega življa v srbski in grški Macedoniji. Zahteva proglašenje avtonomije za Macedonijo.

Pred razpustom srbske skupščine.

BELGRAD 27. (Izv.) V vladnih krogih se danes zatrjuje, da ima Pašić že pooblastilo, da lahko takoj razpusti skupščino in razpiše nove voljve, kar se zgodi najbrže koncem prihodnjega tedna.

Nesreča na morju.

BULIN 27. (Izv.) Ko je včeraj zapustil največji nemški parnik »Vaterland« z 2283 potnikov newyorško pristanišče, je zadel pri izhodu ob »doko« na levem bregu »Hudsona«. Cela vrsta manjših ladij je bila pri tej priliki poškodovanih, dočim parnik »Vaterland« sam ni čisto nič poškodovan in je lahko takoj nadaljeval svojo pot. Skupna škoda, ki jo je povzročila nezgoda, se ceni na približno pol milijona kron.

Francoski tovarnar Bayard aretiran v Kölnu.

KOELN 27. (Izv.) Tu je bil aretiran danes lastnik tovarne za izdelovanje aeroplanov, Clement Bayard in sicer radi osumljenja špijonaže. Aretacija je vzbudila po vsej Nemčiji sicer veliko senzacijo, vendar pa je preiskovalni sodnik izpustil Bayarda že po 36 urah, ker je dokazal svojo popolno nedolžnost.

Odkrita beseda ozirom na deželnozborske volitve v Istri.

Ker smo mi nekega dne rekli, da v sedanjih časih in ob sedanjih razmerah trebamo v hrvatsko-slovenski delegaciji v Istri samo takih ljudi, ki bodo mogli po svoji inteligenci in energiji odbijati sitni naval ne le brezvestne in nasilne, ampak tudi neverjetne zvijačne in navihane italijanske deželnozborske večine, je znani »Grazer Tagblatt« hitro pograbil po tej naši izjavi, da jo porabi za trditve, na kaki nizki kulturni stopnji da je naš narod v Istri, ker da ga vsej deželi — razun advokatov duhovnikov in učiteljev — ni enega človeka, ki bi ga mogli voliti v deželni zbor. No, če graški list smatra to kot merilo za kulturno stanje našega ljudstva v Istri, pa ga vprašamo mi, naj nam odgovori, kdo je kriv na tej kulturni zaostalosti v deželi? Mari ni tisti, ki je imel sredstva in moč v rokah, da bi ljudstvu odpiral poti do izobrazbe do — šole?! Mari ne tisti, ki je imel ves čas upravo dežele v svojih rokah?! In kdo je bil to? Mari niso bili to — Italijani?! Tisti Italijani, ki še danes zagrajajo našemu ljudstvu poti do izobrazbe, ker hočejo, da ostane v duševni temi, da ga bodo lažlje še dalje davili gospodarski in usuznjevali duševno!! Če je našo ljudstvo kje zaostalo v napredku, ni to-

rej ono samo krivo na tem, ker bi bilo morda nedostopno sredstvom kulture in napredka, ampak krivi so na tem žalostnem dejstvu le oni, ki so mu in mu še odrekajo ta sredstva. Blato, ki je je hotel vreči graški list na naše ljudstvo, pada na italijansko oligarhijo, in na njega samega, ker je zaveznik teh sovražnikov kulture!! In vedi graški srditež, da je glavni vzrok borbe istrskih Slovanov proti sedanjim upraviteljem dežele ravno ta, ker odrekajo slovenskemu prebivalstvu — Šolo, ker mu nečejo dovoliti, da bi se kulturno povzdignilo tako kakor bi rado!!

Sramota, ta kulturni škandal, pada torej tudi na Nemce, ki še podpirajo tiste, ki zapirajo ljudstvo poti do kulture, a na drugi strani še zasmehujejo to ljudstvo, ki zagreša nad njim takov kulturni — zločin!! To je naš odgovor.

Gori smo že namignili na razlog, ki opravičuje našo trditve, da morajo priti v hrvatsko-slovensko delegacijo ljudje, ki niso le pošteno-narodni in odločni, ampak, ki bodo tudi po svoji sposobnostih dorastli boju proti takemu brezobzirnemu in v izberi sredstev brezvestnemu sovražniku!! Ne prikrivajmo si resnice, četudi jo moramo kot prijatelji ubogega ljudstva iskreno obžalovati, marveč priznajmo si jo odkrito in uvajajmo jo: Še bo treba mnogih bojev, naporov in žrtev, predno se razmere v Istri očistijo in ozdravijo v toliko, da se bodo mogli naši zastopniki v deželnem zboru mirno posvečati pozitivnemu in stvarnemu delu za povspesevanje kulturnih in gospodarskih koristi ljudstva. Ta doba ni še prišla. Sedaj je javno življenje v Istri v stadiju boja in ne mirnega dela. Za tak boj ne zadošča zastopnik, ki je pameten in razumen gospodar: za tak boj treba — bojevnika, ki je preskrbljen s potrebnim orožjem! In sreča naša je, da narod v Istri razume ta položaj. Dne 25. se je vršil v Boljuncu velik javen shod, na katerem so bili zastopani vsi stanovi. Maso pa so sestavljali seveda kmetje. Zelo obsežno je poročilo, došlo nam o tem shodu. Opravičeno. Kajti ni bil važen le ozirom na deželnozborske volitve v Istri, ampak padle so na tem shodu od različnih strani izjave, važne za sedanje politične razmere na Slovenskem. Zato priobčimo to poročilo v nedeljski številki v polnem obsegu. Le eno izjavo, ki podkreplja našo gornjo trditve, naj omenimo tu. Občinski tajnik v Dolini, g. Sancin, je izjavil med drugim sledeče:

»Proti osebam kandidatov za slovenski del Istre, nimam drugih pomislekov, nego tega, da ne bodo mogli dovolj uspešno potezati se za naše interese, ker naši nasprotniki Italijani imajo prekanjene zastopnike juriste, katerim naši poslanci ne bodo kos.«

To je menda najboljši odgovor tistim nasincem, ki bi hoteli od sedanjih razmer, v tem boju, pošiljati kmete v deželni zbor! V odgovor jim bodi tudi dejstvo, da v naši tržaški okolici, kjer so tudi imeli nekdanji predsodkov proti inteligenci, danes ljudstvo samo zahteva čim inteligentnejih ljudi za svoje parlamentarne zastopnike. Prišlo je pač izpoznanje, da v boju treba bojevnikov, ki so dorastli sovražniku v vsaki situaciji. To potrebo naj uvažujejo dotičniki po Istri, ki bi hoteli uveljaviti nekak princip zastopstva stanovskih interesov. Danes, v tem težkem boju za narodni obstanek ni še čas za to, posebno pa ne do tle, dokler ne bomo imeli kmetov, ki bodo mogli braniti interese slovenske skupnosti v vsakem pogledu.

Mi In Italijani.

(Dopis iz Gorice).

V glavnem bijemo na dve strani hud boj. Na severu odbijamo s težavo, dostikrat celo brezuspešno, napade Nemcev, na jugu pa prodiramo na vsej črti proti Italijanom. Boj na severu je hujiši in pogubonosnejši, ker naš nasprotnik je tam ojačen s pomočjo vlade in z vsem ogromnim zaledjem nemštva. Boj na jugu je lažji, nasprotnik nima za seboj tistega zaledja in enako silne vladne pomoči in tudi drugače nima tiste žilavosti, ki je lastna Nemcem. Pa kljub temu, da je boj na jugu lažji, da tam prodiramo, da naravnost gori naša severna meja, je vendar boj na jugu pomembnejši, ker na jugu gre za vlado ob Adriji, ker na jugu je odločilen boj za naš obstoj. Adrija odloči naše stališče, Adrija nam zariše bodoči položaj.

Nemci in Italijani poznajo pomen Adrije; mi Slovenci, ki smo v prvi vrsti poklicani, da popolnoma zavzamemo Adrijo, mi pa še ne poznamo velikega pomena Adrije. Ali bolje rečeno: primorski Slovenci pač dobro poznajo pomen boja za Trst in za adrijansko obal, ali drugi Slovenci ne poznajo tega dovolj. Poglejmo samo zadnje dogodke. Laški študenti na Revoltelli so v divjem barbarstvu napadli v premoči slovenske tovariše in le revolver je ubranil, da niso obležali napadenni Jugoslavoani na Revoltelli pod udarci podivjane mladine. Najhujša krivica se je zgodila našim sinovom, a Slovenija je po večini molčala, dočim je vse

laško kraljestvo odmevalo simpatijskih zrazov do laških pretepecev. In pozneje, ko so se vršili politični napadi v Trstu, pozneje, ko so bili slovenski delavci skoraj pred očmi policije napadeni na najprejrednejši način po tržaški sodrgi, ko so se vršili dogodki prvega maja, tedaj je neprimorska slovenska javnost vedno molčala, dočim pa je vsa Italija dobro umevala pomen moralne podpore in je z glasnim krikom naznanila laškim demonstrantom v Trstu, da niso osamljeni, da stojijo za njimi ves narod, vsa Italija. Tako silno moralno podporo je dobila laška večina; slovenska manjšina pa je ostala v najhujšem boju pravzaprav brez podpore Slovencev, čisto osamljena. In tu zaznamujemo lahko prvi del bilance našega boja z Italijani, da so namreč Italijani trikrat bolj edini v boju za Adrijo, ko mi Slovenci, dasiravno bi morali biti mi, z ozirom na naše malo število, devetkrat bolj edini. To je naš minus, to je naša slaba stran v boju z Italijani. Nujno potrebno je raditega, da poskrbe merodajni ljudje po vsej Sloveniji, da bo vsak posameznik razumel naš boj za Adrijo! Potem bo tudi stališče primorskih Slovencev čisto drugo in bomo mi v prihodnje čisto na drug način bojevali boju za avstrijsko Primorje.

V tem oziru moramo konstatirati minus; v drugem oziru pa moramo ugotoviti plus na naši strani. Zadnji cvetlični dan v Gorici je dokazal to najjasneje. Mi smo nastopili v duhu demokracije in pokazali smo sijajno, da stojijo za naš narodni boj v Primorju ves narod, vseh slojev in strank. Italijani pa niso poznali demokracije in njih gosposce so prezirale priproste ljudi, in posledica je to, da je slovenska manjšina več nabrala, negoljudje, ki imajo vso moč mesta v svojih rokah. V tem je naša pomoč in to moramo dokazati in naša zmaga bo bližja.

Najsilnejši naš zaveznik v boju za Primorje pa je naravni razvoj. Pomočimo se z nepremagljivo silo proti jugu, vedno silnejši vsled neprestanega svežega dotoka, da že vsakdo vidi našo končno zmago. — Naravni razvoj je naša najsilnejša premoč proti Italijanom.

Pa ne samo naravni razvoj. Nezmoglosti nasprotikov nas enako silno jačijo, ker mi ne nastopamo le za svoja prava, mi smo tudi edini branilci interesa mesta. Na našem praporu so zapisane z blestečimi črkami besede: red in pravica in ti silni argumenti razdvoje nasprotnika, in združijo naše ojačene vrste. Objektivna upravičenost našega boja nam daje velikansko moralno oporo, da morejo naši ljudje z vso silo tvegati vse, ker jasno spoznavajo, da mora končno tudi v Gorici zmagati pravica in red.

Vsled tega pa zaznamujemo mi pri naših ljudeh vso drugo požrtvovalnost, nego pa pri Italijanih. Za pravice Slovencev, za pravice meščana, za občni blagor se bori vsakdo z navdušenjem. Zato pa je pri nas tudi večja požrtvovalnost, zato ima naš cvetlični dan večji uspeh ko laški.

Za Adrijo bomo sedaj boju z Italijani. Osamljeni so pravzaprav primorski Slovenci v tem velevažnem boju, ali njih notranja sila, demokracizem, požrtvovalnost, naravni razvoj in upravičenost boja, vse to okrepila primorske Slovence, da so kos Italijanom, da uspešno branijo svoje pozicije, da celo zmagujejo.

Ali boj mora biti končan kmalu. Zato se mora vzdramiti vsa Slovenija in vsi moramo nastopiti složno za našo pozicijo ob Adriji. Kakor hitro bodo vsi Slovenci tudi upoštevali to, potem izgine tudi naša zadnja neenakost z Italijani in končna zmaga v Primorju pripade nam — Jugoslovanom.

avtonomija? Dr. Fiedler je izjavil: »Očeta se nam, da smo odnehali tudi v državno-pravnem pogledu. To je resnica v toliko, da se nismo v nobenem pogledu približali uresničenju stanovsko-fevdalnemu izražanju iz šestdesetih let, ki je v današnjem demokratičnem javnem življenju že neemožno. Državnopravni idealom se približamo — ako se nočemo zanašati na kake katastrofe ali polome — po demokratični poti. Razmerje našega kraljestva do države se ne more ob sedanjih faktičnih in ustavnih razmerah konstruirati v smislu starega stanovskega umevanja kakor pakt med vladarjem in narodom, marveč kot razmerje, ki naj se reši istakot, kakor druga razmerja in odnosi v današnjem demokratičnem času, — namreč: po zakoniti poti in ob sodelovanju zakonitih faktorjev, torej zakonitih zastopnikov naroda. V svesti smo si pri tem, da se moramo državnopravnemu idealu bližati s tem, da svoje družabne, politične in avtonomne tvorbe prilagodimo političnim idealom. Pripravo za izpolnjenje naših nad vidimo v delu za razširjenje kompetence deželnega zbora, za decentralizacijo državne uprave, za ojačenje avtonomije — v kateri slednji smo gospodarji svoje usode in imamo v njej trdno politično oporo. Z vsem tem — ob istočasni povzdigi političnega in javnega nivoja — utrjamo podlage svojega narodnega razvoja. Če bi viseli le na sami formi svojih idealov, če bi hoteli prezirati razvoj dobe in nje potrebe, ne bi se niti za ped približali uresničenju naših nad. Očitek, da je češka politika ostala popoloma brezuspesna, ni torej opravičen. Nasprotno. Naš narod napreduje in dokazuje na vseh poljih svojega dela, da njegova politika vendar ni bila in ni tako brezuspesna, kakor bi se zdelo po tistih očitkih. Dvojni razlog je za nas, da smo posneli ta izvajanja. V prvo radi stvari same, ker Fiedlerjeva izvajanja odgovarjajo našim znanim nazorom o državnem pravu v smislu starega stanovsko-fevdalnega umevanja. Ne zahtevamo od Čehov, da bi se odpovedali idealu čim večje državno-pravne neodvisnosti svoje domovine; zahtevamo pa, naj borbo za uresničenje tega cilja prilagodijo sodobnim političnim razmeram, naj svojo državno-pravno politiko modernizirajo v smislu, da jih ne bo vezala in da ne bo paralizirala njihovega uveljavljanja na vse strani; da ne bo absorbirala vse njihove politične sile. Pred nekoliko dnevi smo naglašali na tem mestu — na podlagi govora dr. posl. dr. a. Kramářa povodom štiridesetletnice mladočeške stranke — da se da državnopravna politika Čehov spraviti v sklad s principom, ki mu mi Slovenci moramo slediti, ako se hočemo ohraniti: z modernim principom narodne avtonomije!! Gornja izvajanja Fiedlerjeva izvajenevajo v isto misel. Zato jih pozdravljamo tudi iz razloga, da so prišla od moža take narodne politične in socialne pozicije, kakor jo zavzemlje minister Fiedler. Ko je svoj čas naš dr. Rybář govoril v državnem zboru prav v istem smislu, so mu znani češki »državno-pravniki« to silno zamerili in poslanec Choc ga je ostro napal, češ, naj se ne utika v češko politiko! S slovanškega, a tudi s specijalno češkega stališča je bil to nesrečen diktat. Kajti s tem, da zahtevamo od Čehov, naj uravnavajo svojo politiko tako, da jej bomo mogli slediti tudi mi Jugoslovani, hočemo ravno, da bo češki narod mogel vršiti v Slovanstvu tisto nalogo, ki mu pripada po njegovih političnih in gospodarskih moči — naloga pravaka in voditelja. Po izvajanjih ministra Fiedlerja morejo videti češki državno-pravniki, koliko krivico delajo nam Slovincem z napadi, ker ne moremo soglašati stremljenjem po državnem pravu po umevanju iz davnih fevdalnih dob in ker hočemo svojo borbo opirati na živo, sodobno moderno in demokratično narodno silo.

Bivši Cuvajev zaupnik aretiran zaradi sleparstva. V Zagrebu so aretirali bivšega Cuvajevga zaupnika, ki je igral svoječasno veliko vlogo in sestavljal ljudske zaupnice za Cuvaja geometra Ostojčiča. Mož se je predstavil s ponarejenimi dokumenti pri nekem okr. glavarju in okr. gozdarju kot vladni geometer za ureditev mejnih vprašanj med zemljiškimi zadrugami. Pri tej priliki je ukradel iz gozdarske blagajne 6600 kron.

Hrvatski deželni zbor. Predsednik dr. Medaković je izjavil v včerajšnji seji, da je predložila vlada deželnemu zboru več zakonskih načrtov. Med drugim se bo bavil deželni zbor tudi z uradniško-pokojskim zakonom.

Tirolski deželni zbor. Predlogu poslanca Mayerja in tovarišev glede občinske volilne reforme se je priznala nujnost in je bil predlog v meritu sprejet. Izjavam zastopnikov italijanskih strank glede avtonomije italijanskega dela Tirolske so izjavili nemški poslanci, da vztrajajo njihove stranke na nerazdružljivosti dežele. Socialni demokrat Abram se je zavzemal za nacionalni federalizem. Nato so se vršile volitve v deželni odbor in volitve odsekov.

Sazanov o ruski diplomaciji. V sobotni seji ruske dune je podal ruski zunanji minister Sazanov pred prehodom na dnevni red kratak ekspozé v katerem je pojasnil delovanje in uspehe ruske diplomacije v zadnjem času. V kratkem podajamo izvleček njegovih izjav. Pred vsem je konstatiral minister, da se je po silnih in nevarnih časih orjentske krize ozračje, ki je bilo že napolnjeno s temnimi pogubonosnimi oblaki nekoliko razvedrilo. Zveza s Francijo in prijateljstvo z Anglijo je rodilo Rusiji obilo sadu. Rusija pa tudi zna ceniti to prijateljstvo in ga bo štutila. Ta sporazum ki je močan in v neomejeni zvezi upliven je največ pripomogel, da se je ohranil mir. Glede vprašanja, ki je nastalo pred kratkim in razburilo ostalo Evropo, da se pretvori trojni sporazum v trozvezo, pravi minister, da so bile te govornice pretirane, da so nastale iz malih senc, velike megle, katere so si razmnožili in potegnili preko Evrope gotovi politiki brez ali pa z kakim posebnim namenom. Rusija in trosporazum ne pripisuje temu nobene važnosti. Trojni sporazum ne goji agresivne politike in je pripravljen, če trozveza hoče, delati z njo za mir. Nemčije Rusija ne napada in se do sedaj še ne meni za sicer že precej ostre napade njenega časopisa. Pripravljena je ostati z njo v tradicionalnem prijateljstvu. Pri tem pa opozarja Sazanov sosede Nemce, da naj popravijo nastale in dogodivše se in preprečijo nove incidente, ki bi znali vreči med to prijateljstvo resne plamene ki bi pogasili prijateljstvo in užgali na pogorišču usodna nasprotstva. Glede Avstrije pravi Sazanov, da pozdravlja prijazne besede, ki jih vsebuje Berchtoldov ekspozé napram Rusiji. Vendar ne zadostujejo. On želi in upa od Avstrije, da ne bo dopustila, da bi kalili mirne odnose med Avstrijo in Rusijo Rusom sovražni elementi v Galiciji, ki so se pojavili v zadnjem času in ki hočejo delati težkoče na avstrijsko-ruski meji. Po kratkem omenju simpatij do Italije je prešel nato Sazanov na politiko orjentsko in podudarjal, da zasleduje Rusija tudi tam politiko miru. Kar se tiče Balkana vztraja minister še vedno na stališču »Balkan Balkancem«, kar se mora pa seveda prav tolmačiti. Glede Albanije pa je rekel ruski minister, da zasleduje Rusija dogodke v ti deželi z vso pozornostjo kot sosodne države. Sicer pa je dežela sedaj v stanju anarhije.

Za solnograškega škofa je imenoval papež v ponedeljek dopolne celovškega knezoškofa msgr. Kalterja.

Srbsko oboroževanje. Iz uradnega srbskega vira se poroča, da je predložila vlada skupščini zakonski načrt, ki dooloča za ojačenje srbske armade 122,800.000 frankov.

darju kot vladni geometer za ureditev mejnih vprašanj med zemljiškimi zadrugami. Pri tej priliki je ukradel iz gozdarske blagajne 6600 kron.

Hrvatski deželni zbor. Predsednik dr. Medaković je izjavil v včerajšnji seji, da je predložila vlada deželnemu zboru več zakonskih načrtov. Med drugim se bo bavil deželni zbor tudi z uradniško-pokojskim zakonom.

Tirolski deželni zbor. Predlogu poslanca Mayerja in tovarišev glede občinske volilne reforme se je priznala nujnost in je bil predlog v meritu sprejet. Izjavam zastopnikov italijanskih strank glede avtonomije italijanskega dela Tirolske so izjavili nemški poslanci, da vztrajajo njihove stranke na nerazdružljivosti dežele. Socialni demokrat Abram se je zavzemal za nacionalni federalizem. Nato so se vršile volitve v deželni odbor in volitve odsekov.

Sazanov o ruski diplomaciji. V sobotni seji ruske dune je podal ruski zunanji minister Sazanov pred prehodom na dnevni red kratak ekspozé v katerem je pojasnil delovanje in uspehe ruske diplomacije v zadnjem času. V kratkem podajamo izvleček njegovih izjav. Pred vsem je konstatiral minister, da se je po silnih in nevarnih časih orjentske krize ozračje, ki je bilo že napolnjeno s temnimi pogubonosnimi oblaki nekoliko razvedrilo. Zveza s Francijo in prijateljstvo z Anglijo je rodilo Rusiji obilo sadu. Rusija pa tudi zna ceniti to prijateljstvo in ga bo štutila. Ta sporazum ki je močan in v neomejeni zvezi upliven je največ pripomogel, da se je ohranil mir. Glede vprašanja, ki je nastalo pred kratkim in razburilo ostalo Evropo, da se pretvori trojni sporazum v trozvezo, pravi minister, da so bile te govornice pretirane, da so nastale iz malih senc, velike megle, katere so si razmnožili in potegnili preko Evrope gotovi politiki brez ali pa z kakim posebnim namenom. Rusija in trosporazum ne pripisuje temu nobene važnosti. Trojni sporazum ne goji agresivne politike in je pripravljen, če trozveza hoče, delati z njo za mir. Nemčije Rusija ne napada in se do sedaj še ne meni za sicer že precej ostre napade njenega časopisa. Pripravljena je ostati z njo v tradicionalnem prijateljstvu. Pri tem pa opozarja Sazanov sosede Nemce, da naj popravijo nastale in dogodivše se in preprečijo nove incidente, ki bi znali vreči med to prijateljstvo resne plamene ki bi pogasili prijateljstvo in užgali na pogorišču usodna nasprotstva. Glede Avstrije pravi Sazanov, da pozdravlja prijazne besede, ki jih vsebuje Berchtoldov ekspozé napram Rusiji. Vendar ne zadostujejo. On želi in upa od Avstrije, da ne bo dopustila, da bi kalili mirne odnose med Avstrijo in Rusijo Rusom sovražni elementi v Galiciji, ki so se pojavili v zadnjem času in ki hočejo delati težkoče na avstrijsko-ruski meji. Po kratkem omenju simpatij do Italije je prešel nato Sazanov na politiko orjentsko in podudarjal, da zasleduje Rusija tudi tam politiko miru. Kar se tiče Balkana vztraja minister še vedno na stališču »Balkan Balkancem«, kar se mora pa seveda prav tolmačiti. Glede Albanije pa je rekel ruski minister, da zasleduje Rusija dogodke v ti deželi z vso pozornostjo kot sosodne države. Sicer pa je dežela sedaj v stanju anarhije.

Za solnograškega škofa je imenoval papež v ponedeljek dopolne celovškega knezoškofa msgr. Kalterja.

Srbsko oboroževanje. Iz uradnega srbskega vira se poroča, da je predložila vlada skupščini zakonski načrt, ki dooloča za ojačenje srbske armade 122,800.000 frankov.

Evo dokaza: Ko se je pred dobrimi tremi leti zgodila ona nesreča in je avtomobil, ki je privozil pol ul. Vienna, treščil v Kanal, pri čemer je ponesrečil vratar v Tehničnem zavodu, Fran Kos, je takoj prvi dan po nesreči, t. j. 20. dne februarja l. 1911., razpravljalo o nesreči mestni odbor. V tej seji je dr. Sla v ik sprožil misel, naj bi se na onih nevarnih krajih ob Kanalu namestile primerne svarilne svetiljke in končno je mestni odbor sprejel neki tozadevni predlog. Tiskani zapisnik o tej seji mestnega odbora (št. 21, z dne 20. feb. 1911) pravi dobesedno: »Su proposita combinata degli on. Ravasini e Brocchi è incaricato il Magistrato civico di assumere informazioni, se e quali persone abbiano, con rischio della propria vita o della propria salute concorso al salvataggio delle persone cadute con l'automobile nel Canal grande, e di presentare le eventuali proposte del caso. In relazione inoltre l'Esecutivo di studiare e referire, se e quali provvedimenti sarebbero da prendersi, in linea di sicurezza personale, lungo il canale.« Eksekutiva, t. j. mestni magistrat, je torej dobil nalogo, naj prouči stvar in poda svoje predloge glede zasužuranja osebne varnosti ob Kanalu. — Mestni magistrat je tudi v tem oziru storil svojo dolžnost in je podal svoje tozadevne predloge mestnemu odboru pod uradno št. IV.—10/11. Mestni odbor je v svoji seji 8. dne meseca marca l. 1911. — navzoči so bili: župan dr. Valerio in odborniki Ricchetti, Daurant, Banelli, Braddotti, Brocchi, Doria, D'Osimo, Gorlup, Mrach, Puecher, Ravasini in Spazzal — kakor pravi zapisnik te seje — z večino glasov odklonil magistratne predloge. Zapisnik št. 26 pravi doslovno: E' respinta a maggioranza di voti la proposta dell'Esecutivo — presentata in ottemperanza al deliberato giuntale del 20 febbraio a. c. — di collocare quattro fanali rossi lungo il canale nell'asse delle vie Cassa di risparmio, Carradori, S. Spiridione e Vienna.« — Zapisnik ne pravi, zakaj je večina odklonila magistratni predlog, da bi se na onih nevarnih mestih postavile rdeče svarilne svetiljke; znano nam je pa, da se je zgodilo to iz takozvanih »estetičnih« ozirov. Laški liberalci hočejo imeti v Trstu vsaj eno stvar, ki naj bi jih spominjala — Benetek, in to naj bi bil »Veliki kanal«, čeprav zaradi te laško-liberalne zločinske trme poginjajo ljudje v Kanalu. To je potem njihova skrb za javni blagor! Samo da zadovoljujejo svojim iredentističnim »spominom«, pa naj zato plačujejo toliko in toliko ljudi te njihove lahkomišelnosti s svojim življenjem! Skrajni čas je, da se Veliki kanal, ta smrdljivi ostanek benečanstva zasuje ali pa vsaj pokrije. Potem bo konec takih nesreč in Trst bo imel vsaj zopet čedno ulico, kakršnih itak nima veliko. Če ne kdo drug, naj vendar stori vlada svojo dolžnost in prisili občino, da stori v tej stvari vse, kar je potrebno za javno varnost!

Včerajšnja »Edinost« se je nekoliko zakasnila, ker so se pojavili nedostatki pri električni napeljavi in pri stavnem stroju, ki pa so sedaj že odpravljeni.

Germanizacija pri c. kr. glavnih skladiščih. Ker je prišlo ravno v zadnjem času pri c. kr. glavnih skladiščih mnogo gnilega na dan in ker so ravno glavni predstavitelji nekdanjega Slovincem skrajno sovražnega kamoraškega režima pri tem najbolj kompromitirani, naj pred nastavitvijo novih moči povzdignemo svoj glas in predložimo tudi sedanjemu ravnatelju, da bi, kakor ne bi smela biti glavna skladišča nekdanjega domena Italijanov, še manje smela biti sedaj domena Nemcev. Ali kaj vidimo v najnovejšem času? Da vsa bolj vplivna mesta dobivajo Nemci! In tako prihajamo do tega, da mora znati preprosti slovenski delavec več jezikov, ker gospoda konceptni uradniki našega jezika, ki je vendar tu deželni jezik, ne poznajo. In vendar ima tudi naš delavec toliko želji, bi se rad tolikokrat obrnil zaupno na svoje predstojnike, bi jim v svojem materinem jeziku sicer na preprost način ali vendar bolj preprosto, kakor v tujem jeziku, katerega večkrat le za silo lomi, razodel svoje misli, označil svoje težnje. Tako pa se mu zdi, da trka le na tuja vrata. Gospod ravnatelj naj ne bi polagal važnosti samo na znanje angleškega in francoskega jezika, ampak naj bi upošteval tudi tu vladajoče jezike, ki so za vsakdanje občevanje z ljudmi mnogo bolj potrebni. Tako pa se ne nahaja med uradništvom c. kr. glavnih skladišč menda nobeden, ali pa morda le kaka bela vrana, ki bi bil zmožen slovenskega jezika v govoru in pisavi. Na vodilna mesta prihajajo Nemci, ki niti italijanščine povsem ne obvladujejo, ali pa Italijani, katerih izobrazba pa ne sega preko ljudsko-sloških klopj. In vendar je toliko mladih močij na razpolago, ki imajo zahtevane šole, ki obvladujejo vse tri jezike in ki ne prosijo za mesta pri c. kr. glavnih skladiščih le zato, ker vedo, da bi bili sprejeti le za pisarje, ko se imenujejo v novejšem času notorično nesposobni ljudje za uradništvu ni ravno preveč naklonjena, je dalje še iz tega razvidno, da so napisali povsod še samo italijansko-nemški. In vendar imamo tvrdk in dobrih, močnih slovenskih tvrdk in bank, ki imajo danadan poslali s temi uradi. Ali roko na srce: priznajmo, da smo tudi sami krivi, ako nas tako omalovažujejo. Bodimo vedno dosledno slovenski in posnemajmo v tem oziru brate Čeha, dopisujemo dosledno z onimi podjetji, ki ravno z našo pomočjo uspevajo, le v svojem materinem jeziku! Tako prisilimo tudi vlado, da nastesti v javnih skladiščih kot uradnike

ljudi, ki bodo umeli naš jezik. — Observer, našu obrtnikom v posnemanje. Minul teden »večerni« »Piccolo« objavil dopis iz Zadr. V dopisu so bili napadeni vsi obrtniki, ki v Zadru delajo reklamo tudi v hrvaškem jeziku in med temi je tudi tržaški pear (izdelovalec peči) Zeppar. Ta Zeppar, ki dela za celo vrsto slovenskih in slovaških družin in podjetij, se je junaško obrnil »Piccolovih« napadov, poslavši napadajočemu listu to-le pojasnilo: Čutim se dolžnega izjaviti, da so bili plakati v hrvaškem jeziku priлеpljeni brez mojega ukaza in brez moje vednosti. Tako, ko sem doznal za fakt, sem nemudoma zapovedal omenjene plakate odstraniti, ker ne trpim, da bi se pri mojem delu rabil jezik, ki ni italijanski. — Ta, za Slovence posnemajna vredni odgovor, je bil priobčen v večernem »Piccolu« z dne 23. majnika 1914. Komeitar naj si napravil naše ljudstvo samo! I-pominjamo, da Zeppar, ki ima zalogo v ul. Sv. Ivana, išče dela tudi pri zaničevanih Slovanih in ga tudi — dobiva!

»Proč s slovaško trobojnico.« Prejeli smo: Čudno se mi zdi, da je dala narava dopisniku članka »Internationaler Weltkurort Abbazia« v »Triester Wochenpost« tako slabo pamet, da ne vidi in ne spozna, ako sploh biva v Opatiji, da so to od nekdanj slovaška tla. Ko bi spoznaval to, bi se gotovo ne zaletaval s tako silo v tako imenovano »Kurkommission«, češ, da se trudi na znotraj in zunaj kazati slovaški značaj Opatije. To dokazuje s primeri ob prilikah prihoda raznih gostov, med katerimi omenja tudi zadnji posest angleške mornarice, ter pravi: »Zdraviliška komisija je dala postaviti cel gozd zastavnih drogov in razviti zastave, a zopet je bilo videti skoraj izključno slovaško trobojnico.« — Na to pač ni treba odgovarjati drugega, nego da imenovana »Kurkommission« izpolnjuje vsaj nekoliko svoje dolžnosti. Da se ne zdi dopisniku naravnost, da vsak kraj pozdravlja v domačem jeziku in svojimi lastnimi znaki, ne morem razumeti, kakor najbrže tudi on ne bo razumel, zakaj niso ob času prihoda slovenskih gostov, gospoda Nemci pozdravljali s slovaškimi trobojnicami. Toliko mi je pa znano, ker poznam Opatijo do vsakega kotička, da Opatiji spoštujemo vse goste, brez razlike narodnosti, a jej radi tega ne prihaja na um, da bi zajetajevala domača tla, češar tudi Nemci in Italijani ne delajo niti v mestih in krajih, kjer niso Nemci in Italijani sami, temveč poleg njih tudi veliko število domačinov, someščanov slovaške narodnosti, katere pa enostavno nesramno zatajujejo.

Za 25letnico pevskega društva »Adrija« v Borkovljah so prijavila sedaj svojo udeležbo še sledeča društva: pevsko društvo »Veslesia« iz Škedenja, »Ilirija« iz Sv. Jakoba in hrvaško društvo »Strossmayer« v Trstu. Vseh dosejati za slavnost priglasenih društev je 21. Priprave za slavnost so v polnem teku in vsa znamenja kažejo, da bo to ena največjih narodnih prireditev, kar jih je bilo kedaj v Borkovljah. Na slavnosti nastopi okoli 300 pevcev, ki bodo peli znano našo himno »Morje«.

Otvoritev dvorane Gospodarskega društva v Škedenju, katera se je imela vršiti dne 31. t. m., se bo vršila v nedeljo, dne 14. junija. Ta zakasnitev je nastala vsled neizgotovljene električne napeljave in slabega vremena.

Veliko Ciril - Metodovo slavnost v proslavo 500letnice zadnjega slovenskega ustoličenja korotanskega vojvode v korist slovenski C. M. šoli na Koroškem, priredil svetovivanska podružnica CMD. — O pomenu CMD in o koroških Slovincih bo govoril na slavnosti drž. in dež. poslanec dr. Rybář. Govoriti o važnosti in potrebi CM prireditve bi bilo pač odveč tu na Tržaškem. Uverjeni smo, da se bo istega dne vršilo na Tržaškem vse polno prireditev, a vse le in edino v korist CMD. To smo tržaški Slovenci dolžni šolski družbi, slovenskemu narodu in svojemug ugledu!

Iz Amerike. Minola so 3 leta, ko sem ponesrečil pri delih za vodovod iz Bazovice na Katinaro. To je bilo dne 9. maja 1911. V bolnišnici sem bil mesec dni. Poškodovan sem bil na očesu in sem do bil od zavarovalnice proti nezgodam malo podporo. Dokler sem bil doma, sem prejel podporo vsak mesec. A ko sem odšel v Ameriko, sem mislil, da bo moja žena dobivala to podporo. Motil sem se. Prijatelj M. B. mi je pisal, naj grem h konzulatu po potrdilo, da sem res še živ. Sel sem in konzulu in notarju in potrdilo me je stalo 4 dolarje. Potrdilo sem poslal meseca novembra Zavarovalnici proti nezgodam v Trstu. Februarja meseca sem poslal potrdilo g. župnika Lavriča, ki me pozna, odkar sem v Ameriki. Tudi njemu sem plačal 1 dolar. Meseca marca pa sem zopet prejel od zavarovalnice pismo, ki me je pozivalo, naj dopošljem novo po c. k. avstro-ogrskemu konzulatu izdano potrdilo, da ste še živ, nakar da dopošljemo moji ženi zastale mesečne obroke. Zopet sem šel h konzulatu, kar me je zopet stalo 2 dolarja. Poslal sem potrdilo zavarovalnici v Trst. Ali koncem konca mi žena piše, da ne prejemam nič! Sedaj ne vem, kaj je krivo temu. V Ameriki sem že 7 mesecev, poslal sem tri potrdila in potrosil sem 7 dolarjev. Pa vse zastojni. In karakteristično za postopanje avstrijskih uradnikov je, da me je konzul vsikdar najprej vprašal, če imam denar. Enkrat sem imel pri sebi le en dolar, pa mi konzul ni hotel podpisati. Odračam se do zavarovalnice proti nezgodam z vprašanjem, kam so prišla moja potrdila? Ali so šla morda v Rim, mesto v Trst? Ali pa ste jih vrgli v koš! Če že nočete dati moji ženi podpore, pridem pa v par mesecih sam v Trst s potrdilom. Potem mi boste vendar verjeli, da sem res še živ in da

avtonomija? Dr. Fiedler je izjavil: »Očeta se nam, da smo odnehali tudi v državno-pravnem pogledu. To je resnica v toliko, da se nismo v nobenem pogledu približali uresničenju stanovsko-fevdalnemu izražanju iz šestdesetih let, ki je v današnjem demokratičnem javnem življenju že neemožno. Državnopravni idealom se približamo — ako se nočemo zanašati na kake katastrofe ali polome — po demokratični poti. Razmerje našega kraljestva do države se ne more ob sedanjih faktičnih in ustavnih razmerah konstruirati v smislu starega stanovskega umevanja kakor pakt med vladarjem in narodom, marveč kot razmerje, ki naj se reši istakot, kakor druga razmerja in odnosi v današnjem demokratičnem času, — namreč: po zakoniti poti in ob sodelovanju zakonitih faktorjev, torej zakonitih zastopnikov naroda. V svesti smo si pri tem, da se moramo državnopravnemu idealu bližati s tem, da svoje družabne, politične in avtonomne tvorbe prilagodimo političnim idealom. Pripravo za izpolnjenje naših nad vidimo v delu za razširjenje kompetence deželnega zbora, za decentralizacijo državne uprave, za ojačenje avtonomije — v kateri slednji smo gospodarji svoje usode in imamo v njej trdno politično oporo. Z vsem tem — ob istočasni povzdigi političnega in javnega nivoja — utrjamo podlage svojega narodnega razvoja. Če bi viseli le na sami formi svojih idealov, če bi hoteli prezirati razvoj dobe in nje potrebe, ne bi se niti za ped približali uresničenju naših nad. Očitek, da je češka politika ostala popoloma brezuspesna, ni torej opravičen. Nasprotno. Naš narod napreduje in dokazuje na vseh poljih svojega dela, da njegova politika vendar ni bila in ni tako brezuspesna, kakor bi se zdelo po tistih očitkih. Dvojni razlog je za nas, da smo posneli ta izvajanja. V prvo radi stvari same, ker Fiedlerjeva izvajanja odgovarjajo našim znanim nazorom o državnem pravu v smislu starega stanovsko-fevdalnega umevanja. Ne zahtevamo od Čehov, da bi se odpovedali idealu čim večje državno-pravne neodvisnosti svoje domovine; zahtevamo pa, naj borbo za uresničenje tega cilja prilagodijo sodobnim političnim razmeram, naj svojo državno-pravno politiko modernizirajo v smislu, da jih ne bo vezala in da ne bo paralizirala njihovega uveljavljanja na vse strani; da ne bo absorbirala vse njihove politične sile. Pred nekoliko dnevi smo naglašali na tem mestu — na podlagi govora dr. posl. dr. a. Kramářa povodom štiridesetletnice mladočeške stranke — da se da državnopravna politika Čehov spraviti v sklad s principom, ki mu mi Slovenci moramo slediti, ako se hočemo ohraniti: z modernim principom narodne avtonomije!! Gornja izvajanja Fiedlerjeva izvajenevajo v isto misel. Zato jih pozdravljamo tudi iz razloga, da so prišla od moža take narodne politične in socialne pozicije, kakor jo zavzemlje minister Fiedler. Ko je svoj čas naš dr. Rybář govoril v državnem zboru prav v istem smislu, so mu znani češki »državno-pravniki« to silno zamerili in poslanec Choc ga je ostro napal, češ, naj se ne utika v češko politiko! S slovanškega, a tudi s specijalno češkega stališča je bil to nesrečen diktat. Kajti s tem, da zahtevamo od Čehov, naj uravnavajo svojo politiko tako, da jej bomo mogli slediti tudi mi Jugoslovani, hočemo ravno, da bo češki narod mogel vršiti v Slovanstvu tisto nalogo, ki mu pripada po njegovih političnih in gospodarskih moči — naloga pravaka in voditelja. Po izvajanjih ministra Fiedlerja morejo videti češki državno-pravniki, koliko krivico delajo nam Slovincem z napadi, ker ne moremo soglašati stremljenjem po državnem pravu po umevanju iz davnih fevdalnih dob in ker hočemo svojo borbo opirati na živo, sodobno moderno in demokratično narodno silo.

Bivši Cuvajev zaupnik aretiran zaradi sleparstva. V Zagrebu so aretirali bivšega Cuvajevga zaupnika, ki je igral svoječasno veliko vlogo in sestavljal ljudske zaupnice za Cuvaja geometra Ostojčiča. Mož se je predstavil s ponarejenimi dokumenti pri nekem okr. glavarju in okr. gozdarju kot vladni geometer za ureditev mejnih vprašanj med zemljiškimi zadrugami. Pri tej priliki je ukradel iz gozdarske blagajne 6600 kron.

Hrvatski deželni zbor. Predsednik dr. Medaković je izjavil v včerajšnji seji, da je predložila vlada deželnemu zboru več zakonskih načrtov. Med drugim se bo bavil deželni zbor tudi z uradniško-pokojskim zakonom.

Tirolski deželni zbor. Predlogu poslanca Mayerja in tovarišev glede občinske volilne reforme se je priznala nujnost in je bil predlog v meritu sprejet. Izjavam zastopnikov italijanskih strank glede avtonomije italijanskega dela Tirolske so izjavili nemški poslanci, da vztrajajo njihove stranke na nerazdružljivosti dežele. Socialni demokrat Abram se je zavzemal za nacionalni federalizem. Nato so se vršile volitve v deželni odbor in volitve odsekov.

Sazanov o ruski diplomaciji. V sobotni seji ruske dune je podal ruski zunanji minister Sazanov pred prehodom na dnevni red kratak ekspozé v katerem je pojasnil delovanje in uspehe ruske diplomacije v zadnjem času. V kratkem podajamo izvleček njegovih izjav. Pred vsem je konstatiral minister, da se je po silnih in nevarnih časih orjentske krize ozračje, ki je bilo že napolnjeno s temnimi pogubonosnimi oblaki nekoliko razvedrilo. Zveza s Francijo in prijateljstvo z Anglijo je rodilo Rusiji obilo sadu. Rusija pa tudi zna ceniti to prijateljstvo in ga bo štutila. Ta sporazum ki je močan in v neomejeni zvezi upliven je največ pripomogel, da se je ohranil mir. Glede vprašanja, ki je nastalo pred kratkim in razburilo ostalo Evropo, da se pretvori trojni sporazum v trozvezo, pravi minister, da so bile te govornice pretirane, da so nastale iz malih senc, velike megle, katere so si razmnožili in potegnili preko Evrope gotovi politiki brez ali pa z kakim posebnim namenom. Rusija in trosporazum ne pripisuje temu nobene važnosti. Trojni sporazum ne goji agresivne politike in je pripravljen, če trozveza hoče, delati z njo za mir. Nemčije Rusija ne napada in se do sedaj še ne meni za sicer že precej ostre napade njenega časopisa. Pripravljena je ostati z njo v tradicionalnem prijateljstvu. Pri tem pa opozarja Sazanov sosede Nemce, da naj popravijo nastale in dogodivše se in preprečijo nove incidente, ki bi znali vreči med to prijateljstvo resne plamene ki bi pogasili prijateljstvo in užgali na pogorišču usodna nasprotstva. Glede Avstrije pravi Sazanov, da pozdravlja prijazne besede, ki jih vsebuje Berchtoldov ekspozé napram Rusiji. Vendar ne zadostujejo. On želi in upa od Avstrije, da ne bo dopustila, da bi kalili mirne odnose med Avstrijo in Rusijo Rusom sovražni elementi v Galiciji, ki so se pojavili v zadnjem času in ki hočejo delati težkoče na avstrijsko-ruski meji. Po kratkem omenju simpatij do Italije je prešel nato Sazanov na politiko orjentsko in podudarjal, da zasleduje Rusija tudi tam politiko miru. Kar se tiče Balkana vztraja minister še vedno na stališču »Balkan Balkancem«, kar se mora pa seveda prav tolmačiti. Glede Albanije pa je rekel ruski minister, da zasleduje Rusija dogodke v ti deželi z vso pozornostjo kot sosodne države. Sicer pa je dežela sedaj v stanju anarhije.

Za solnograškega škofa je imenoval papež v ponedeljek dopolne celovškega knezoškofa msgr. Kalterja.

Srbsko oboroževanje. Iz uradnega srbskega vira se poroča, da je predložila vlada skupščini zakonski načrt, ki dooloča za ojačenje srbske armade 122,800.000 frankov.

darju kot vladni geometer za ureditev mejnih vprašanj med zemljiškimi zadrugami. Pri tej priliki je ukradel iz gozdarske blagajne 6600 kron.

Hrvatski deželni zbor. Predsednik dr. Medaković je izjavil v včerajšnji seji, da je predložila vlada deželnemu zboru več zakonskih načrtov. Med drugim se bo bavil deželni zbor tudi z uradniško-pokojskim zakonom.

Tirolski deželni zbor. Predlogu poslanca Mayerja in tovarišev glede občinske volilne reforme se je priznala nujnost in je bil predlog v meritu sprejet. Izjavam zastopnikov italijanskih strank glede avtonomije italijanskega dela Tirolske so izjavili nemški poslanci, da vztrajajo njihove stranke na nerazdružljivosti dežele. Socialni demokrat Abram se je zavzemal za nacionalni federalizem. Nato so se vršile volitve v deželni odbor in volitve odsekov.

Sazanov o ruski diplomaciji. V sobotni seji ruske dune je podal ruski zunanji minister Sazanov pred prehodom na dnevni red kratak ekspozé v katerem je pojasnil delovanje in uspehe ruske diplomacije v zadnjem času. V kratkem podajamo izvleček njegovih izjav. Pred vsem je konstatiral minister, da se je po silnih in nevarnih časih orjentske krize ozračje, ki je bilo že napolnjeno s temnimi pogubonosnimi oblaki nekoliko razvedrilo. Zveza s Francijo in prijateljstvo z Anglijo je rodilo Rusiji obilo sadu. Rusija pa tudi zna ceniti to prijateljstvo in ga bo štutila. Ta sporazum ki je močan in v neomejeni zvezi upliven je največ pripomogel, da se je ohranil mir. Glede vprašanja, ki je nastalo pred kratkim in razburilo ostalo Evropo, da se pretvori trojni sporazum v trozvezo, pravi minister, da so bile te govornice pretirane, da so nastale iz malih senc, velike megle, katere so si razmnožili in potegnili preko Evrope gotovi politiki brez ali pa z kakim posebnim namenom. Rusija in trosporazum ne pripisuje temu nobene važnosti. Trojni sporazum ne goji agresivne politike in je pripravljen, če trozveza hoče, delati z njo za mir. Nemčije Rusija ne napada in se do sedaj še ne meni za sicer že precej ostre napade njenega časopisa. Pripravljena je ostati z njo v tradicionalnem prijateljstvu. Pri tem pa opozarja Sazanov sosede Nemce, da naj popravijo nastale in dogodivše se in preprečijo nove incidente, ki bi znali vreči med to prijateljstvo resne plamene ki bi pogasili prijateljstvo in užgali na pogorišču usodna nasprotstva. Glede Avstrije pravi Sazanov, da pozdravlja prijazne besede, ki jih vsebuje Berchtoldov ekspozé napram Rusiji. Vendar ne zadostujejo. On želi in upa od Avstrije, da ne bo dopustila, da bi kalili mirne odnose med Avstrijo in Rusijo Rusom sovražni elementi v Galiciji, ki so se pojavili v zadnjem času in ki hočejo delati težkoče na avstrijsko-ruski meji. Po kratkem omenju simpatij do Italije je prešel nato Sazanov na politiko orjentsko in podudarjal, da zasleduje Rusija tudi tam politiko miru. Kar se tiče Balkana vztraja minister še vedno na stališču »Balkan Balkancem«, kar se mora pa seveda prav tolmačiti. Glede Albanije pa je rekel ruski minister, da zasleduje Rusija dogodke v ti deželi z vso pozornostjo kot sosodne države. Sicer pa je dežela sedaj v stanju anarhije.

Za solnograškega škofa je imenoval papež v ponedeljek dopolne celovškega knezoškofa msgr. Kalterja.

Srbsko oboroževanje. Iz uradnega srbskega vira se poroča, da je predložila vlada skupščini zakonski načrt, ki dooloča za ojačenje srbske armade 122,800.000 frankov.

bivam v Clevelandu Ohio Burke Ave 8017, Severna Amerika. Anton Krizmančič iz Bazovice št. 118.

Izredna plima. Včeraj zvečer je vsled pritiska južnega vremena morje tako silno narastlo, da sta bila trg pred južnim kolo-dvorom in ulica Stazione pod vodo. Tram-vajski promet je bil ustavljen čeli dve uri. Voda je napravila veliko škodo po raznih skladiščih, kavarinah in buffetih.

Nenadna smrt. Ko je šel snoči 50letni že-lezniški svetnik Rudolf Geier, stanujoč v ulici Giulija 74, po ulici Caserma, se je ne-nadoma zgrud na tla in obležal mrtev. Za-del ga je mrtvoud.

Samoumor. Snoči je skočil Jurij Moser, ministerjalni uradnik iz Budimpešte, iz 5. nadstropja hiše št. 7 v ulici Manzoni in se ubil.

Po enem letu. Meseca majnika lanskega leta je dr. Fran Jaschi, stanujoč v ulici del Lazzaretto vecchio št. 13, izgubil zlato na-prsno zaponko z briljanti, vredno 800 kron. Pozneje se je izvedelo, da je neki človek zastavil ono zaponko v mestni zastavljal-nici za 360 kron. — Predvčerajšnjim, ko je namreč preteklo leto dni, odkar je bila zaponka zastavljena, je dr. Fran Jaschi dvignil rečno zaponko proti plačilu 360 K in obresti, ker je bil pravočasno naznanil, da je zaponka njegova. — Včeraj je pa pri-šel v urade mestne zastavljavnice neki člo-vek, ki je zahteval, naj mu izplačajo, kar je zastavljavnica dobila več na prodaji od one zaponke, kajti zaponka bi bila gotovo prodana na javni dražbi, če bi se dr. Ja-schi, njen lastnik, ne bil pravočasno ogla-sil. — Policijski agent, ki je tam vedno v službi, je pa onega človeka pozval s seboj na policijo, kjer je dotičnik povedal, da je 24letni dninar Maks Kolčinski, doma iz Harburga v Nemčiji, stanujoč tu v hiši št. 98 na Istrski cesti. — Izprva je trdil, da je ono zaponko podedoval, a pozneje je pri-znal, da jo je našel in jo potem zastavil. Seveda so ga pridržali v zaporu.

Cigava je bilo koto? 41letni mornar Ka-rel Freibauer, stanujoč v ulici Malcantone št. 6, je predvčerajšnjim popoldne po naro-čilu nekega Alojzija Rusa, stanujočega v ulici di Pozzacchera št. 2, izročil lastniku gostilne »Nettuno« v ulici dell' Arsenale v varstvo kolo znamke »Styria«, vredno 240 kron. — Vsled ovadbe g. Arturja Martelanca, se je pa dognalo, da je kolo last tega poslednjega in da je bilo ukradeno. Frei-bauer in Rus sta bila oba aretirana.

Izgnanci. Politična in varnostna oblast je teh dni izgnala iz Trsta in okolice in de-loma tudi iz države sledeče:

— 23letnega zidarja Omerja Becirovića, doma iz Trebinja, ker se je tu preživljal s hazardno igro;

— 35letno Marijo Marcondo, doma iz Cavazzo Carnico v Italiji, ki je bila tu že dvakrat kaznovana radi telesne poškodbe in enkrat radi goljufije;

— 30letnega delavca Vincenca Bellicha, doma iz Ogrske, prenočujočega na ljud-skem prenočišču v ulici Gaspare Gozzi, obsojenega radi potepuštva in radi žalje-nja javnih funkcionarjev;

— 59letnega Paskvala Calderara, doma iz Monopolija v Italiji, ki je bil tu kaznovan radi tatvine;

— 54letnega Jurija Mandrijota, doma iz Monopolija v Italiji, ki je bil tu kaznovan radi tatvine;

— 19letnega mornarja Erminija Sam-bata, doma iz Chioggie, ki je bil kaznovan radi težke telesne poškodbe;

— 34letnega delavca Santa Zaninija, do-ma iz Pordenone v Italiji, ki je bil tu že ka-znovan radi tatvine in radi javnega pohuj-šanja;

— 42letnega mornarja Ivana Mandrietta, doma iz Monopolija v Italiji, ki je bil tu že kaznovan radi tatvine;

— 20letno Katarino Hudorovičevno, do-ma iz Ravneгоре na Hrvaškem, ki je bila tu kaznovana radi potepuštva in radi za-kotne prostitucije;

— 25letnega težaka Emila Verhovca, do-ma iz Lokve, ki je bil tu kaznovan radi tatvine;

35letno Marijo Genzer, doma iz Koroške, ki je bila tu kaznovana radi goljufije, tatvine, potepuštva, javnega pohujšanja in radi zakotne prostitucije.

Umrlj so: Prijavljeni dne 27. t. m. na mestnem fizikatu: Boltar Dušan, poldrugo leto, Greta št. 233; Solazzi Marij, 21 let, ul. Sv. Mihaela št. 35; Ferluga Anton, 56 let, Vrdele št. 155; Green Adolf Abraham, 65 let, v Sanatoriju; Načinovič Hugon, leto dni, Rocol št. 532; Cescutti Peter, 10 mesecev, ul. Giuliana št. 38; Mihel Emil, 10 mesecev, Sv. Marija Magdalena Zgornja št. 641. — V mestni bolnišnici dne 23. t. m.: Malek Andrej, 67 let; Irišević Ivan, 78 let; Brajda Humbert, 23 let; Terčon Josip, 39 let; Franzelli Ivan, 13 let; Riosa Antonija, 56 let; Kocjančič Josip, 42 let; Favento Marija, 57 let; Travan Frančiška, 18 let. V mestni bolnišnici dne 25. t. m.: Marinčič Ivan, 58 let; Lazzara Humbert, 4 leta; Peitel Edvard, 39 let; Horvath Marija, 40 let. — V bolnišnici pri Sv. Mariji Magda-lenini dne 23. t. m.: Fraulin Konrad, poldrugo leto. — V bolnišnici pri Sv. Mariji Magda-lenini dne 26. t. m.: Beutl Karel, 27 let; Pavlinič Julija, 47 let.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Slovan« v Padričah priredi dne 5. julija svojo vrtno veselico. Ker je ta dan naš narodni praznik, god sv. Cirila in Metoda, ki ga vas Padriče še po-

sebno obhaja v svoji mali kapelici, je po-lovica čistega dobička namenjena v korist CMD, druga polovica pa za pokritje dru-štvenih stroškov. Toliko v naznanje drugim bratskim društvam.

Iz »Zveze jugoslovanskih železničar-jev«. Danes ob 8 zvečer je v društvu ni pi-sarni Z. J. Ž. važno posvetovanje v zadevi pogrebnege društva. V tej zadevi izvoljeni osek naj se posvetovanja za-nesljivo udeležijo. — Zeleti bi bilo, da bi se posvetovanja udeležili tudi člani osrednjega odbora D. J. Ž. U.

Pevski zbor Z. J. Ž. priredi na binkočni ponedeljek v gostilniških prostorih NDO, ulica Commerciale št. 7, »Zabavni večer«. Za pevske točke je določenih več izbranih moških zborov; tudi za vsestransko zabavo, točno in dobro postrežbo, je poskrbljeno. Začetek ob 7 zvečer. Vstop prost.

Podružnica CMD za Škorkijo in Belvedere sklicuje za soboto, 30 t. m., ob 8.30 zvečer v prostorih gostilne NDO v ul. Commerciale občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Narodno-socialna mladinska organiza-cija vabi vso tržaško mladino na sestanek, ki se bo vršil v petek zvečer ob 8 in pol, v prostorih NDO. — Na tem sestanku se bo razpravljalo poleg drugega tudi o mladinskem izletu, ki ga priredi »Nar. soc. ml. org.« v nedeljo, 31. majnika v Sv. Križ. — Obenem se naznanja, da se je odbor orga-nizacije konstituiral tako-le: predsednik: J. Požar, njegov namestnik A. Brandner, taj-nik: D. Širok, njegov namestnik Fr. Požar, blagajnik: Jos. Slavac, njegov na-mestnik A. Lah, odbornika: S. Kosovel in A. Vovk.

Narodna delavska organizacija.

V svetoivanskem okraju se je pričelo živahno gibanje za NDO, kakor do danes še nikoli. Našli so se tovariši, ki so prev-zeli nalogo, razširjati med tamkajšnjim de-lavstvom zavednost in mu kazati pot v Narodno delavsko organizacijo. Pri Sv. Ivanu NDO do sedaj ni imela uspeha, a kakor stvari stoje, bo imela uspeh v bo-doče. To je pokazal zlasti sobotni sestanek na Frdeniču, ki ni bil samo majhen sestanek, ampak pravi shod svetoivanskega in okoliškega delavstva. Prihodno soboto se pričakuje tudi velika udeležba in sicer, ka-kor že naznanjeno, na Sovranišču. Tovariši, ki so v pripravljalnem odboru za ustanovi-tev podružnice NDO pri Sv. Ivanu, se resno trudijo, da pridobijo pred ustanovnim občnim zborom veliko število članov. Zato, s tem namenom se sklicujejo sestanki. Po-zivljamo vse še neorganizirane delavce pri Sv. Ivanu, na Frdeniču, na Sovranišču, da se včlanijo za člane bodoče podružnice NDO pri Sv. Ivanu. Potrebno je to. Vsak naj stori svojo dolžnost. Kdor pa hoče biti natančno poučen o nameni Narodne de-lavske organizacije, ta naj blagovoli priti v soboto na Sovranišče, kjer bo vse izvedel. Na delo torej.

Svetoivanski delavci, ki se žele vpisati v bodočo podružnico NDO za Sv. Ivan, naj se blagovole zgledajo pri enem ali drugem odborniku pripravljalnega odbora, ali pa v »Narodnem domu«, kjer ima pripravljalni odbor svoj sedež.

Sestanek na Sovranišču. Opozarjamo tovariše, da izvedejo kolikor mogoče veliko agitacijo za sestanek, ki ga priredi pripravljalni odbor svetoivanske podružnice NDO za soboto pri Živcu na Sovranišču. Stvar je velike važnosti. Okoliško delavstvo je zlasti v sedanjem času potrebno močne or-ganizacije.

Delavci paroplovne družbe »Dalmacija« imajo danes točno ob 7 zvečer sestanek v društvenih prostorih NDO.

Podružnica NDO pri Sv. Jakobu. Danes v četrtek, ob 6.30 zvečer v dvorani »De-lavskega konsumnega društva« pri Sv. Ja-kobu zaupni sestanek delavcev mestne plinarne.

Slovenskim služkinjam se povzročajo na raznih policijskih komisarijatih velike krivice. Italijanski ali nemški komisariji se na upravičenost pritožb slovenskih služ-kinj prav malo ozirajo; posebno se godi slabo onim, ki niso zmogne enega ali dru-gega izmed navedenih jezikov. Komisariji so enostranski in gredo na roko vedno le gospodinjam. Več slučajev bi lahko navedli v tem oziru. Strokovno tajništvo naše or-ganizacije je moralo že večkrat posredo-vati in ostro nastopiti, da so prišle sloven-ske služkinje vendarle do svojih pravic. Na služkinje se policijski uradniki dosti ne ozirajo, ker se jih nič ne boje. Čisto dru-gače pa je, če intervenira organizacija, ozi-roma njen zastopnik. Potrebno je, da se služkinje organizirajo v ženski skupini N. D. O. Vsaka članica je potem deležna vseh v pravih navedenih pravic in ima pravico zahtevati, da se zanjo, kadar se jej zgodi krivica, organizacija zavzame, da na pristojnem mestu intervenira. Če se slovenske služkinje v velikem številu pri-družijo naši organizaciji, se nam bo mo-gelce intenzivneje brigati za njihove odno-šaje. Treba bo uesti akcijo za upejajvo današnjemu času primernege poselekege reda, posebno pa nam bo treba nastopiti v to, da se na komisarijatih, pri onih oddel-kih, ki imajo opraviti s poselskimi zade-vami, nastavijo taki uradniki, ki bodo zmog-žni tudi slovenskega jezika. Po zakonih imamo pravico, da to zahtevamo. Pa so še razne druge krivice, ki jih morajo trpeti

uboge slovenske služkinje. Potrebna je to-rej močna organizacija. Pozivljamo slo-venske služkinje, da se za stvar zavza-mpajo; v njihovem narodnem in gospodar-skem interesu je to. Torej, tovarišice, na delo za organizacijo! V kratkem sklicemo shod, na katerem bomo razpravljali o navedenih vprašanjih.

Darovi.

— Ob petletnici ustanovitve »Gospodar-skega društva« v Bazovici so nabrali člani 30 K za podr. CMD v Bazovici. — Srčna hvala vsem zavednim darovalcem.

Vesti iz Gorliške.

Iz Bovca. V torek dne 19. t. m. je molela na pol droga nasajena slovenska trobojnica iz poslopja naše čitalnice, ne da bi kazala za najmanjšim gibljajem kakoršen-koli znak življenja. Visela je kot bi si bila v svesti svoje naloge. In kaj ne bi? Saj je bil ravno nasproti žalosten prizor: »Med svečami tam spava mož, On trdno spi, nevzdravno spi, Strudila ga je težka hoja«.

In ta mož bil je duša čitalnice in knjižni-ce ter splošnemu napredku v občini, ka-kor tudi v bližnji okolici, katerega cvet se je ravno razvijal v plemenit sad. — Dolgo vrsto let se je mučil naš predragi Dragotin Ostan in že je zrl poln najlepših nad v boljšo in lepšo bodočnost svojo. Dne 16. t. m. je imel namreč ravno dovršiti svoje zadnje izpite. Ali »Človek obrača, Bog obrne«. Reče pa se je moral seliti v večnost, dasi šele v 25 letu svoje dobe. Dne 13. t. m. ponoči je tužno zabrenkal zvonček bolnišnice na Vinogradih v Pragi, ter naznanjal žalostno vest bližnji okolici, da se je preselil v večnost — naš dragi prijatelj. — V četrtek 7. t. m. zvečer je bil namenjen v gledališče. Medpotoma je ob-nemogel, da so ga morali prenesti v bol-nišnico. Po petih dnevih bivanja v njej je pa izdihnil svojo blago dušo. Kako bridko presenečenje kako nepozabna, občutna izguba je bil ta trenutek ne le za nas — njegove tovariše — prijatelje Bovčane, marveč tudi za njegove kolege in prijate-lje v Pragi in v bližnji okolici, je poka-zal njegov veličastni pogreb v torek 19. t. m. v Bovcu kamor so ga bili pripeljali iz Prage v nedeljo njega ljubeči dragi o-stali.

Pred pričetkom obdukcije je nebo po-ročevalo, kot bi znami delilo pekoče so-lze. Ob 3. uri pa, ko ga je dvignilo 6 mladeničev na svoje krepke rame, se je za-vilo nebo v znak sožalja in temnosive ob-lake. Prizaneslo pa nam je s svojimi sol-zami — dežjem. Ves Bovec je bil pokon-cu; prišli so prijatelji od blizu in daleč, da mu izkazejo poslednjo čast. Pevsko druš-vo »Rombon« je zapelo pred hišo žalosti lepo srce pretresujočo pesem »Blagor mu«. Nato se je ponikal veličasten spr-vod. Poleg mladeničev-nosilcev šle so še v belo oblečene tovarišice. Pred njimi in častito duhovščino pa so nosili 8 krasnih vencev, od katerih sta bila dva od bratov, sestre in tete, eden najkrasnejših od rod-bine lekarnarja Kastnerja v Tolminu, od njegovih tovarišev čeških farmacevtov, od akad. društva »Ilirija«, od akad. dr. »O-mladine« rodbine Strgulc itd. Pred venci pa je stopala praznično odeta domača požarna bramba, katere je bil pokojnik marljiv tajnik in reden član. Tako uvršče-ni smo dospeli komečno skozi glavna in stranska vrata glavne cerkve do družin-ske rakve, kjer so ga položili na prostor njegove nepozabne, drage matere, ki se ob preselila v večnost že pred 15 leti. Tu ob odprtem grobu nam je zapel že prej ome-njeni pevski zbor krasno nagrobnico: »Na mrtvaškem sprevodu«, v kateri so med drugim presrešne besede: »Oj težka pot, o! težna pot, Ko od srca srce se loči! Mi spremljamo te žalujoči, Saj Ti na veke greš od tod«. — Prišel je komečno čas lo-čitve in »Oj z Bogom drago srce Ti!« vzdihnila je obenem tisočera množica ter se za vedno poslovila od nepozabnega pre-ljubega nam Lutija. Neizprosna smrt je iztrgala, predragi, prezgodaj iz naše sre-de, a duh tvoj pa ostane med nami. »Pro-d mirno tilo to gomilo — Počivaj mirno ti srce — Saj, dokler moglo, si nosilo — Svoje in sveta morje.«

Svino (občina Šmarje). — Naš vodovod. — Gotovo je, da so vodovodi velike ko-risti, pa tudi v kras dotičnega kraja. Tako je doletela tudi nas ta sreča, da se moremo ponašati z lepim vodovodom; a žali Bog, da ni vse tako, kakor bi moralo biti. Ljud-stvo je bilo v začetku zelo navdušeno in ni gledalo niti na stroške, ki jih je zlagalo k primanjkljaju podpore. Posebno veliko za-slug glede vodovoda v naši občini, si je pridobil g. M. Kante, vsled česar je bil na predlog pok. župana izvoljen častnim ob-čanom. Napravo vodovoda za Svino in Šmarje je prevzela neka dunajska tvrdka, ki je poslala monterja res narodnega Čeha,

Glas iz Italije. V dokaz, kako sodijo zdravniki vsega sveta in strokovni listi o naravni kislj vodi »HUNYADI JANOS«, navedemo tu par vrst iz lista »La Gazetta Medica«, ki izhaja v Rimu. Ista piše: »Ne branimo se izjaviti, da zaslužijo Saxlehner-jeva kislj voda »HUNYADI JANOS« po-sebno prednost med drugimi enakimi iz-delki. »HUNYADI JANOS« se dobiva v lekarnah, mirodilnicah in prodajalnicah mi-neralnih vod.

ZAHVALA. Najiskrenejše se zahvaljujemo za sožitje in sožalje izraženo nam od tolikih strani povodom smrti in pogreba našega nepozabnega DRAGOTINA OSTAN cand. pharm. Posebno se zahvaljujemo njegovim kolegom gg. Mr. ph. Mužini Fornazarič in cand. med. Janežič, ter družini Mašin za iskazano prizadevanje in podporo. Nadalje gg.: Prof. Mr. ph. et Dr. Phil. Sterba-Böhm in docentu Mr. ph. Vostrebala, člani rodbini Subotič-ovi, gospodom akademikom akad. družtev »Ilirija«, »Adrija«, »Sumadija«, »Hrvat«, »Klub českých farmaceutů« in Gasilnemu društvu v Bovcu. Posebno izrekamo toplo zahvalo: akad. društvom »Ilirija«, »Nacionalistični omladina« in »Klubu českých farmaceutů«, rodbini g. Mr. ph. Roberta Kastner v Tolminu, družini Strgulc-ovi, gospi Ljubici Subotič-ovi in Skalari-jevi, ter drugim nepoznanim blagim darovalcem prekrasnih vencev in šopkov. Dalje slav. pevskemu zborom: Akad. dr. Jugoslovanske nacionalistične omla-dine v Pragi, ter pevskemu društvu »Rombon« v Bovcu za prekrasno žalostinke. Nadalje vsem gospičam in gospodom za iskazano poštvovalnost in slednjic vsem prijateljem, znancem in vsemu občinstvu, ki se je udeležilo v tako ogromnem številu slednjega spremlja. V Bovcu, dne 21. majnika 1914. Rodbina Ostan.

Mnenje g. dra. Leopolda Freunda vseučilišnega :: docenta :: na Dunaju. Gosp. J. SERRAVALLO Trst Z veseljem vam naznanjam, da predpisujem že več let Vaše izvrstno SERRAVALLOVO KINA-VINO Z ŽELEZOM (Vino di China Ferruginoso Serravallo), čigar uspešnost je gotovo dokazana v mnogih slučajih. DUNAJ, 2. junija 1911. Dr. L. FREUND.

Vinko Majdič valični mlin Kranj prolzva najfin. pšenične moke in krmne izdelke. Zastopstvo in zaloga za Trst, Kras, Istro in Furlanijo GIULIO MICOLICH, Trst, ulica Carlo Ghega št. 6. TELEFON: 2520 in 723. Brzojavlj: GIULIO MICOLICH, Trst.

Alojzij Boik Trst, ul. Belvedere 3, Tel. 342 R. VIII. Trgovina delikates, kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. — Blago vedno sveže in prve vrste. — Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom.

Slovensko konsumno društvo Trst, ulica Lazzaretto vecchio št. 31 se priporoča toplo vsem svojim udom in Slovanom sploh. Toči se izvrstno vipavsko, dalmatinsko in tresko vino ter puntigamsko pivo. Domača kuhinja s gorkimi in mrzlimi jedili. — Postrežba točna.

KONTORISTINJO Slovenko z lepo in hitro pisavo, večšo strojepisja, sprejme Vydova tovarna hranil v Pragi VIII. Začetna plača K 90 mesečno. Oni, ki bo sprejeta povrnemo vožjo v Prago. Nastopiti se mora čimprej. K ponudbi je priložiti prepis sprave iz meščanske in trgovske šole ter sliko. Za originalna spravevala se ne jamči. Tudi znamke za odgovor ni treba priložiti.

:: Dobroznana mirodilnica :: Iv. Camauli Sv. Ivan - Trst - blizu Nar. doma Velik izbor barv povlak itd. Zaloga za Trst in okolice redilnega čaja za otro-ke in odrasle SLADIN ter lastnega opna in letnega prška za živali. - Telefon 83.

Dr. PEČNIK Dr. PETSCHNIGG TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1. Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½ Anton Mahne, trgovec Priporoča sl. občinstvu svojo trgovino jestvin in kolonijalnega blaga Trst, ulica dell' Istria št. 4. s podružnico na Greti številka 275. Vsakovrstna vina in likerji v steklenicah. — Blago vedno sveže. — Postrežba točna na dom. — Prodaja na drobno in na debelo.

Podpičajte družbo sv. Cirila in Metodija! Zaloga obuvala in lastna delavnica A. VISENTINI TRST, Giosuè Car-ducci številka 27. Podružnica: ulica Rigutti št. 31 (»Al Buon Operaio«) :: Velika zaloga možkih in ženskih čevljev. Popravila točno in solidno. Zmerne cene.

TOVARNA ROULEAUX Ing. LUDOVIC FISCHER Ulica Moreri 72 TRST-ROJAN TELEFON 29-14 Izdeluje jeklene kakor tudi lesene ROULEAUX. Ima v zalogi vse potrebščine za leseno in železno ROULEAUX. Delo solidno.

POZOR! Slovenski hotri in hotre! Najcenejša in najlepša birmanška darila se vdobi v trgovini ur in zlatanline Alojzij Povh Trst, Trg Barriera 3, POZOR!

večšega našega jezika, ki je tudi pokazal ljubezen do bratskega naroda s tem, da je pobiral ob vsaki priliki za Ciril-Metodovo družbo. Čudno in prečudno pa je to, da sta naša dva starešina Anton Ječič in Albin Gruntar govorila v blaženi nemščini svoj »Bos«, »Voser« itd. z g. monterjem, kar mu, kakor zavednemu Čehu, gotovo ni bilo všeč. Delo je tvrdka lično izvršila, da je res v okras naše vasi; pa nekaj je, kar nam nič posebno ne ugaja, namreč, da nam voda že v teku enega meseca zmanjkuje, kar se je zgodilo tri do štirikrat. Krivda je v tem, da se je izpustilo močan izvirek, ki je okrog 1 meter oddaljen od rezervoirja. Po dovršenem delu je prišel dan plačila, četudi mnogokaterim v nemalo začudenje, kajti imenovana starešina sta se izrazila, da sta napravila »roto« po vesti in sicer na podlagi davka. Vse dobro, vse lepo, a v glavnem nam noče iti takšna razdelba, napravljena »po vesti«. Oglejmo si jo le: Jožef Ječič št. 30 plačuje davka z naklado 26 K, prispeva »po vesti« za napravo vodovoda 112 K. Al. Bandelj št. 43 plačuje davka 52 K, prispeva za vodovod 56 K. J. Ječič št. 28 plačuje davka 20 K, za vodovod pa je dal 56 K. Ter. Ječič, vdova, plačuje davka 20 K, za vodovod pa je plačala 56 K. V sled te modre razdelbe »po vesti« niso imeli nekateri vesti in so se odrekli plačilu, na kar je sledil plačilni nalog. Stvar je prišla pred sodišče, kjer je Jožef Ječič s tovariši trdil, da noče drugega, nego le pošteno po davku. Namesto pravične razdelbe, se je začelo pravo mešetarjenje, koliko naj bi kdo dal. Zopet se nam dozdeva čudno, da naše županstvo terja ljudi toliko in toliko, dovoljuje tudi »glihogeno«, daje popuste, a ne doklada nikomur. Sam Bog vedi, kako je, da vkljub temu ne primanjkuje za pokritje računa. Dalje ne govorimo, zahtevamo račun, da vemo, kam je šel denar. — Več vaščanov.

Iz Komna. Pred kratkem se je ustanovila v Komnu »Gostilničarska zadruga« za sodni okraj Komen, izvemši občini Nabrežina in Slivno. Izvoljeni so bili: za združnega načelnika August Starc, Kobdij 51, namestnika Anton Buda, Komen 22; odborniki: Janko Urdih iz Mavhinj 27, Viktor Adamič iz Skrbine 80, Svara Ivan iz Ivanjejadra 19, Urdih Franc iz Kostanjevce 84, Kosmina Ivan iz Šempolaja 3, Šuc Ivan Sesljan 14, Smerdelj Andrej Komen 44, Peric Josip iz Brestovce 105. Namestniki Blažina Emilj Vižovlje, Blažič Ludvik Gorjansko, Zega Karel iz Kobje-glave, Trčon Valentin iz Berij 18.

Včerajšnja »Soča« je bila zaplenjena radi članka »Aretirani železničarji iz kralje-stva«. Kakor smo povzeli iz nekonsfirirane-nega članka, gre za one tri laške železničarje, ki so bili lani dne 22. novembra aretirani vsled hudega razžaljenja Velican-stva. Zakaj je bila konfiskacija potrebna, nam pove razprava, ker državno pravdni-štvo se ni navedlo nobenih vzrokov, kar bi pa čisto lahko storilo.

Razpisana učiteljska mesta v goriški okolici. Nadučiteljska mesta: Na trorzrednicah v Mirnu in Oseku ter na dvorzrednicah v St. Martinu, Kalu, Lokovcu in na Banjšicah. Mesta za učitelje - voditelje na samostojnih enorzrednicah v Dolu pri Opatjem selu, Gabrijaku pri Rubijah, Višnjeviku, Skrijlah, Šerbljaku, Lomu, Zapotoku, Ravneh, pri Murovcih, na Vrhu nad Kanalom in na Vrhu pri Rubijah. Mesta za potovalne učitelje: Srednje-Kambreško in Levpa-Zavrh. Učiteljska mesta: Sv. Križ, St. Florijan, Dornberg. Službena mesta za učitelje: St. Ferjan, Kojsko, Šmarje, Osek, Banjšice, Vitovlje, Kal, Ozeljan, Sovodnje, Lokovec, Trnovo, Črniče, Dol pri Ajdovščini. Ta učna mesta s slovenskim učnim jezikom se definitivno namestijo s 1. septembrom. — Končno se razpisujeta še dve učni mesti z italijanskim učnim jezikom in sicer mesto učitelja-voditelja na enorzrednici v Podgori ter mesto učitelja na petrazrednici v Ločniku. — S temi službami so spojeni prejemki, določeni v postavi od 14. I. 1906. dež. zak. št. 10. — Potovalni učitelji dobivajo poleg tega še potnično letnih 260 K. — Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vložijo pravilno opremljene prošnje do vstetega 10. junija in sicer službenim putem na c. kr. okrajni šolski svet.

Imenovanja v mestni službi v Gorici. Za pristava v mestni ljudski knjižnici je imenovan Rudolf Carrara, Hermagor Visin za pristava pri tržnem komisariatu in Anton Brandin za pristava v anagrafičnem uradu.

IV. dijaški telovadni nastop. Prijatelj lista nam piše: Po pravici ste očitali Goričanom slabi obisk, ki je bil pri zadnjem nastopu dijakov. Poudarjati pa moram, da tudi prejšnja leta ni bil obisk prav nič boljši, da je bil letos celo malo boljši. Goričani polagoma torej le spoznavajo pomen teh telovadnih nastopov in to je razveseljivo. Da pa pride prihodnje leto še več ljudi, pa dovolite meni, da poudarim malo pomen in namen teh nastopov. Pri nas Slovencih, ki smo, kot znano, najzdravejši narod v Avstriji, ne polagajo starši velike važnosti na telesno okrepitev otrok. Da je zdeluje otrok v šoli dobro, da se dobro učil in da tudi drugače vrši svoje dolžnosti, pa so zadovoljni; kako se pa telesno razvija, jim je pa vseeno. Dostikrat občutijo starši pozneje, kako napačno so delali, ker so skrbeli le za raslo dušo, ne pa tudi za razvoj telesa. Koliko pridnih dijakov je moralo vsled telesne slabosti prerano iti v mrzli

grob. Če bi starši tudi skrbeli, da se okrepili njih sinovom telesna sila, koliko bridkosti bi si prihranili, posebno starši, meščani, katerih sinovi žive vedno v mestu, ki jim primanjkuje vseh ugodnosti za dober razvoj. Ko sem gledal v soboto te naše čvrste, zdrave dijake, bi si želel, da bi prišli vsi oni starši, ki ne skrbje za telesni razvoj svojih otrok, v telovadnico, da bi videli te zdrave, silne ude mladih telovadcev. In prepričan sem, da bi potem bridko občutili, ker nimajo njih otroci enakih mišic. Tak telovadni nastop, kakor je bil v soboto, je najsilnejši agitator, da pazijo starši na vsestransko izpopolnitev otroka, ne pa samo na to, da postane dober uradnik. Kako samozavestno so nastopili ti mladi telovadci. In česa potrebuje mladina bolj ko samozavesti, vere vase in v svojo moč. Le taka mladina more biti naš v in naša nada. Zato, slovenski starši, svoje otroke v telovadnice in na prosto. Telo in duša se morata enako izpopolnjevati.

Na izvoznem trgu v Gorici je bilo 520 kvintalov črešenj po 58 K, graha 70 kvintalov po 31 K, špargljev 22 kvintalov po 52 K.

Vsled potepanja je bil aretiran 42letni dimnikar Josip Bolc iz Tomaja.

Radi javnega nasilstva je bil obsojen 26letni Karel Dismar iz Tržica na šest tednov strogega zapora, poostrelega z dvema postoma.

Društvo »Novi Balkan« na Barki nana, da se bo vršila njegova veselica dne 7. junija t. l., ne pa 7. julija, kakor je bilo pomotoma javljeno.

Vesti iz Istre.

Iz Boršta nam pišejo: Naša postaja, to se pravi, naša vas in njena okolica je pač res nesrečna, kar zadeva gospode, ki gospodarijo na našem kolodvoru. Vas Boršt in vsa okolica sta tako izključno slovenski, da niti z lučjo ob belem dnevu ne najdeš Nemca ali Italijana; toda vkljub temu nam ravnateljstvo državnih železnic pošilja na našo postajo ljudi, ki so naravnost zagriženi nasprotniki našega slovenskega naroda in našega slovenskega jezika. Kako ravna-jo taki ljudje potem z domačim slovenskim občinstvom, je lahko umljivo, saj doma-čih ljudi kar videti ne morejo. Tak je postajni načelnik Ostermann in popolno-ma enak tudi njegov pomožni poduradnik. Ta Ostermann, ki je bil prej na ročolski po-staji, je zagrižen Nemec, dočim pa je drugi poduradnik bil prej v Buzetu in je znano, kako ulogo je igral tamkaj. Prav tako za-griženi sovražniki domačega ljudstva ste pa tudi njuni ženski. Najogabnejše se je pokazalo to sovraštvu proti nam Sloven-cem po dogodkih prvega majnika, ko so gos-podje na kolodvoru in njihove ženske tako neumljeno zabavljali proti Sloven-cem, da so morale ljudi, ki so slišali, ne-hote zazebeti roke. Mi slovenski domačini smo mirni ljudje, vendar pa nikakor nima-mo volje, da bi prenašali danzadnem izzi-vanja s strani k nam priseljenih tujevc, ki bi morali vedeti, da so le gostje na naših tleh in se tudi ponašati kot gostje. Povemo jim torej enkrat za vselej, da se v doma-či hiši ne damo izživati.

Razne vesti.
Potrjena smrtna obsodba. V soboto se je vršila pred kasacijskim sodiščem na Dunaju obravnava zaradi ničnostne pritožbe na smrt obsojenega tesarja Ivana Petrenje. Petrenja je povabil svojo ženo, od katere je živel ločen, in svojo 6 letno hčerko v Veliko Nedeljo. Tam jima je dal med jed arsenik. Žena je umrla hčerko pa so rešili. Hotel se je iznebiti žene, ker se je zaročil z neko žensko v Donavici. Kasacijsko sodišče je pritožbo zavrnilo in je potrdilo smrtno obsodbo mariborske porote. V tajni seji je razpravljalo nato sodi-šče o vprašanju pomilostitve.
Bulimbašič v Zagrebu. Avstrijski Pegoud Bulimbašič, ki se je odlikoval že v več mestih s svojimi izvrstnimi poletji, s katerimi je dosegel znanega francoskega mojstra Pegouda je prišel v Zagreb, kjer namerava prirediti o Binkoštih enega ali dva poleta.
Uspeh ruskega avijatika. Ruski vojaški avijatik Nestorov se je dvignil v nedeljo ob 4 jutraj v Kijevu in spremstvu enega pasazirja. Priletel je ob 10 zvečer v Gačino. Odštevši dva premera je preletel 1400 km v osmih in pol urah.
Tomaz Koschatova ulica na Dunaju. V ponedeljkovi seji dunajskega občinskega sveta je stavil obč. svetnik Rotter predlog, da naj se imenuje na Dunaju ena ulica Tomaz Koschatova ulica.
Parnik »Catania« v veliki nevarnosti. Parnik Cunard Line »Catania« je priplul danes v Plymouth z veliko zamudo. Med vožnjo iz Montreala v Quebec je zašel v velikanske ledene plošče, ki so tako ogrožale parnik, da so morali ustaviti stroje, ki so stali 16 ur.
Veliki viharji na Volgi. V zadnjih dneh so razsajali na Volgi velikanski viharji, kakršnih prebivalci že dolgo ne pomnijo. Nebraj tovarnih ladij, ki so bile obložene z lesom in anpom se je potopilo. Pri tem so utonili skoro vsi čolnarji. V neki obrežni

vasi blizu Samare je porušil vihar 42 lesenih hiš in jih pometal v valove. Tudi tam pogrešajo več oseb. Škoda, ki jo je napravil vihar, se še ne more določiti.

Nadaljevanje Beilisovega procesa. Neki Burzev je objavil v »Ruskoje Slovo« da bo razkril pravega morilca dečka Jusinskega, zaradi katerega se je vršil znani zloglasni ritualni proces proti Judu Beilisu. Burzev trdi sedaj v listu, da je morilca dečka kronska priča v Beilisovem procesu znana Vera Čeburnjakova. Burzev navaja za to trditve tudi že več dokazov in trdi, da bo morilko popolnoma razkrinal.

Strašna rodbinska drama. V Sipeču na Ogrskem je zaklat kmet Lazar Petoj zaradi družinskih preprirov svojo ženo in dva otroke. Preparal jim je trubehe. Po izvršene-m zločinu si je zabodel nož v srce. Mož in otroka so umrli takoj, ženo pa so našli umirajočo.

Okrajno kazensko sodišče.

Je li bil pod zaščito paragrafa 68 kaz. zak. ali ne?

Vincenc Gogola in njegova soproga sta se 19. januarja t. l. zmenila, da pojde gos-pa zvečer obiskat neko družino, ki stanuje v četrtem nadstropju hiše št. 34 v ulici Giulia in da jo on počaka okoli poslo-miš zvečer tam v bližini, da pojdetata potem skupaj domov.

Zvečer je bil Vincenc Gogola v družbi s prijateljem Pavletom Tavšecom in sta šla oba čakat Gogolovo gospo. Ker pa je oni večer burja prav hudo razsajala, se jima ni ljubilo stati na cesti, zato sta stopila v vežo hiše št. 34 v ulici Giulia, odkoder je imela priti gospa Gogolova. Tam v veži sta se Gogola in Tavšec pogovarjala in se tuptam tudi posmejala. Naenkrat pa je prišel doli po stopnicah v vežo neki civil-ni oblečen človek brez klobuka ter ju vprašal, kaj hočeta v veži. Gogola in Tavšec sta mu povedala, da čakata neko gos-po. Oni človek ju je pa napadel, češ, da se tam ne smeta smejeti itd., ter je kon-čno prijel za roko Gogolo, odprl hišna vrata in ga pahnul na cesto. Obenem je šel iz veže tudi Tavšec. To postopanje je pa gospoda Gogola tako razburilo, da je odprl hišna vrata in zaklical za onim človekom par gorkih in med temi tudi nemško psovko »Schuft«.

Tu pa moramo mi povedati, da se v oni hiši nahaja kasarna vojaške straže in da je bil oni človek, v civilni obleki in brez klobuka, ki je Gogolo in njegovega tovariša postavil pod kap, finančni komi-sar I. razreda Martin Keinz. Ker je pa smatral, da je bil v hipu, ko mu je Go-gola rekel »Schuft«, službo vršiči držav-ni inunkcionar in da je bil torej pod zašči-to par. 68 kaz. zak., je — na podlagi nje-gove ovadbe državnemu pravdnistvo obto-žilo Vincenca Gogola radi prestopka raz-žaljenja službo vršičega javnega funkcio-narja v smislu § 312 kaz. zak.

Vsled te obtožbe je Gogola prišel včeraj pred okrajnega sodnika Segniana, ka-teremu je povedal sledeče:

»Skupaj s g. Tavšecom sem čakal svo-jo soprogo. Ker je bila huda burja, sva šla s Tavšecom v vežo hiše št. 34 v ulici Giulia. Tam sva se, čakaje moje ženo, pogovarjala. — Naenkrat je prišel neki gospod, v navadni civilni obleki in brez klobuka, ter je naju vprašal, kaj hočeva tam. Povedal sem mu, da čakava mojo ženo. Oni človek je pa začel odurno postopati proti nama, nakar sem mu rekel, da sploh njega ne briga, kaj delava tam, v oni veži. Nato me je pa oni gospod pri-jel za roko in, odprši vrata, me je pahnul na cesto in potem pobežnil po stopnicah. Jaz sem pa odprl vrata in sem zaklical za njim besedo »Schuft«. Nikakor pa nisem vedel, da je oni človek finančni komi-sar. Šele potem, ko je moja žena prišla iz one hiše in sem jej povedal, kaj se mi je pripetilo v veži, mi je povedala, da je bil to finančni komisar Keinz.
Martin Keinz, zaslišan kakor pri-ča, je povedal, da je imel on nadzorovati bišo, ker je bil tedaj on največja finančna avtoriteta v hiši. Ker je slišal, da nekdo v veži moti mir, je šel v vežo in tam našel Gogolo in Tavšeca, ki sta se smejala. Velel jima je, naj mirujeta in ju vprašal, kaj hočeta tam. Gospod Gogola mu je re-kel, da čaka neko gospo. Prišlo je do prerekanja in velel je Gogoli in Tavšecu, naj zapustita vežo. Ni res, da bi bil prijel Gogolo za roko in ga pahnul na cesto. Na vsak način je tedaj vršil svojo službeno dolžnost. Sicer ga je pa g. Gogola poznal, ker mu je rekel v nemškem jeziku: »Saj vas poznam! Vam že pokažem, vi Schuft.«
Gogola je pa tajil, da bi bil rekel, da pozna Keinza.
Priča P a v e l T a v š e c je povedal, ka-kor obtoženec Gogola. Rekel je celo, da ne le, da ni vedel, da je oni človek finančni komisar, ampak, da je celo mislil, da je hišni vratar, posebno sodeč po načinu nastopanja, po njegovih navdah.
Ker je sodnik uvidel, da res ni mogel Gogola v onem človeku, ki je imel na sebi navadno civilno obleko in ni imel niti klobuka na glavi, spoznati službo vršiče-ga javnega funkcionarja, je gospoda Vincenca Gogola oprostil obtožbe.

Trgovina in gospodarstvo. BORZNO POROČILO.

Efektna borza.
Dunaj, 125 pop. Avstrijska renta papir 81.20 avstrijska srebrna renta 91.15, avstrijska kronska renta 81.55, ogrska kronska renta 79.95, kre-ditke 600.25, Anglobanka 330.—, Union 575.—, Länderbank 487.50, Bankverein 508.50 drz. žel. 69.—, Lombardi 90.—, alpinke 797.75, turške srečke 218.50, Napoleoni 1919, marke papir 117.72, London kratko 24.15, Pariz 95.82, Brez zanimanja.

Dunaj, 240 pop. Avstr. renta papir 81.40, kre-ditke 605.50, Lloyd 580.—, drz. žel. 690.50, Lo-u-bardi 90.—, alpinke 799.75, turške srečke 215.50, cheques Pariz 95.82, Mirno.
Trst, (urad.) Francija 95.70-96.—, Nemčija 117.60-117.95, It. 95.25-95.55, London 24.10-24.18, 20 frankov 19.12-19.20, 20 mark 23.49-23.54, so-vereign 24.08-24.09, nemški papir 117.60-117.95, italijanski papir 95.20-95.6, avstr. zlata renta 99.70, 117.00, avstrijska kronska renta 81.40-81.80, ogrska zlata renta 95.50-96.9, ogrska kronska renta 80.—, 80.25, turške srečke 217-220.—, diskont za menice do 3 mesecev 3/4, 4/4, nad 3 meseca 4/4, 4/4, 5/4.

Blagovna borza.
Budimpešta, 26 maja. Pš enica za maj —, oktober 976; za april —, oktober 823; ko ruza za junij 789, avgust 804. Poudbe Prodaje 12 000 q.
Trst, 26 maj. Kava. Santos good average za maj —, za julij 56.—, september 56.75-58.—, december 53.75-59.—, marec 59.50-59.25, Tendenca vzdržljiva. Good Rio za maj —, julij —, september —, december —, marec —.
Sladkor. Centrifug. takoj 27.25-28.23 maj avgust 27.50-28.50, novem-marec 28.5/8-29/8, melis takoj 29.25-29/8, maj-avgust 29/8, 30.—, nov-mar. 30/8-30.25, concasse takoj 29/8-30/8, kocke 30.75-31/8, kristal takoj 28/8, — maj-avgust —, okt.-dec. 27.25-28.25-29/8.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo.
Maslino ti-kane besede se raču-najo enkrat več. — Najmanj: pristojbina znaša 40 stotink.
Stanovanje na željo tudi hrana odda se takoj dvema mladeničema. Skorjka ul. Romagna št. 668. 499
Prodaja se hiša z 7 prostori, vrtom in vodo. — Skorjka-Sv. Peter št. 103. 541
Odda se takoj soba in sobica meblirane s hrano. Ulica Boschetto št. 40, vr. 2. 900
Dvorec v sredini Portorose z 8 prostori, terasa, vrt, je po ceni na prodaj. Pojasnila v Kavarni Goldoni. 555
Sedlarski učencec se takoj sprejme pri Ivan-u Kravos, sedlarska delavnica v Gorici. 569
Abs. pravnik z judicijelno skušnjo, rigorozom 1/2, letno prakso kot stenograf in pisec na stroje zmožen popolnoma slovensčine, nemščine, deloma italijanščine išče mesto notarskega kandi-data. Naslov: Franc St. Praga I, Bilkova 13, IV (u. p. Tichechs). 567
Odda se lepa meblirana soba dvema prijateljnema pri mali družini. Trst, ulica Torricelli 7, II nad. (naad ljudskim vrtom). 570
Prostor na vogalu primestno za gostilno se da v najem s 24. avgustom. — Ulica S. Marco 38. 521
Lepa soba se odda boljšmu gospodu. Ulica Zonta 2, vrata 11. 568
Različni materialji podrih hiš, kakor n. pr. vrata, okna, umivalniki, stopnice itd. se proda v ulici Piccardi 15. 236
Zračna meblirana soba z lepim razgledom v bližini Narodnega doma se takoj odda. A. Repensek, knjigovoz Ulica Cecilia št. 9. 802
Stanovanje v novi hiši (soba in kuhinja) odda se s 1. junijem. Mesečno K 23. Skorjka-Sv. Peter 207 (nova hiša pri cesti). 572

BRIVNICE.

Anton Novak brivec v Trstu, ul. Belvedere št. 57, se toplo priporoča cenjenemu slovenskemu občinstvu za množestvilni obisk. — SVOJI K SVOJIM! 2660

Najboljša in najlepša lasuljarska dela se izvršujejo v frizerskem salonu Andreja ROJIC-a v Trstu, Aqueducto 20. Izpadi lasje se kupujejo in izdelujejo vse vsakovrstna dela. Dobra in točna postrežba. Oglejte si izložbo, da se prepričate. 1851

Nova brivnica Via Belvedere št. 4 se pripo-roča roča slavnemu občinstvu. — Udani Muljevič Jurij, bivši pomočnik V. Gjurina. 2006

Buffet. Priporoča se cenjenemu občinstvu Buffet v ulici Gheda št. 8. Točijo se prvovrstna vina in pivo. 1804

Čevljarji. Čevljarica »Alla Sartorella« TRST ul. Areta št. 5. — Velika izbira obuvala za gospe in gospode. Sprejemajo se naročila ter poprave. Cene zmerne. 1447

Odlikovana čevljarica z zlato kolajno v Ge-novi Lastna delavnica, Sprejema naročila po meri in popravila. Cene zmerne. Josip Macarol, ulica Conti št. 38. 1863

Fotografi. Vaš edini fotograf je Anton Jerkič, Trst Via delle Poste 10. — Gorica, Gosposka ulica 7. 4444

Glasovirji. ulica Fornace 13. Tovarna in trgovina glasovirjev in pian-ov. Razpošilja na vse kraje. Izvršuje vsakovrstna popravilja. Delo zaježeno. Cene zmerne. Svoji k svojim! 2224

Okusna izbira pomladanskih oblek od na-vadne do najfinejše za gospe in dečke. Velika zaloga blaga za moške obleke, ka-tere izdeluje moderna avtor. lastna krojač-nica. Eleganten kroj po nizkih in poštenih cenah. — NB. Se ne izkorišča geslo: Svoji k svojim! — POSTREŽBA NA DOM!

Gorivo. Ivan Germek (naslednik Ribarič) priporoča za- logo vsakovrstnega oglja, drv in petroleja po nizki ceni. Pošilja tudi na dom, Trst, ulica Squero nuovo 15, telefon 2243 4032

Gostilne. **Prenosišče-gostilna - buffet Hinko Kosič** Trst ul. Carradori 15. Vedno na razpolago gorke in mrzle jedi, kakor tudi pristno domače svetokrižno vino, teran, in druge vrste vina, kakor tudi D eherjevo pivo. Za obilen obisk se priporoča H. osič. 2333

Ante Lisca, Trst ulica Lazzaretto vecchio št. 36. Zaloga vina s pridru-ženo gostilno. — Vino iz Visa iz Preljca prve vrste. Gostilna v ulici Casimiro Donadoni št. 2 in v ulici Campo S. Giacomo št. 15, v kateri se pro-daja tudi dalmatinski tropinovec, likerji ter vseh vrst in marsalski drokno. V vseh gostilnah se prodaja raznovrstna gorika in mrzla jedila ter prvovrstno pivo. Cene zmerne. — Priporoča se za obilen obisk. 2799

Mizarji. **Rudolf Kompura** Trst, ulica Giuseppe Caprin št. 3 priporoča cenjenemu občinstvu svojo mizararsko delavnico. Izvršuje vso v to stroko spadajoča dela in poprav-ljanja Načrti in projekti na razpolago. Po želji prihaja tudi na dom. 2542

M. Majcen mizar v ulici Torquato Tasso (vo-potni gal Belvedere) št. 28 se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje spalne sobe in drugo 2542

Olje in kis. **FR. BIAGGINI** Trst, ulica Istria št. 24. Prodaja olja, kisa, mila in drugo. 313

Dobroznana trgovina olja, kisa in mila. R. Furian se na-laja sedaj v Rojanu za cerkviyo. Odpo-šilja po pošti od 5 l. olja naprej po zmer-nih cenah. 2317

Pohištvu. **Peter Maranzana** ulica Massimo D'Azeglio št. 9. — Velika iz- zmožnost kuhinjskega pohištva z zalogo popol-nih kuhinjskih oprav, kakor tudi posameznih ko-madov. Poprave vsakega pohištva. Delo solidno in tudi zaščeno. 2750

Pohištvu in tapetarije po že znano nizkih cenah, katere se ne dobi drugje. Spalne sobe iz vsakovrstnega lesa, rezane od 330 kron naprej. Jedilne sobe od 400 kron na-prej. Nova zaloga S. BROD, ul. Squero nuovo 7, I. nadst. na strani pošne palače. Po dogovoru ojašanje plačevanja. 2750

Dve postelji vzmeti, nove žimnice K 86.— Po-polna s,alna soba z žimnicami K 290.— V. Fondoria 12, I. 2318

Prodajalne jestvin. **Trgovina** jestvin in kolonjalnega blaga, A. Mihelič Trst-Rojan via di Roiano št. 8, se priporoča cenj. občinstvu za obilen obisk. Blago vedno sveže, cene zmerne. Postrežba tudi na dom — Jakob Mršič, v ditielj. 2351

Restavracija »Alla Stazione« Trst, Trg pred južnim kolodvorom 3 — Najugodnejša restavracija za potnike in meščane, ker je v bližini južnega kolodvora kraj javnega vrta in kjer se uživa po leti na obirnem prostoru pod nebom svež zrak. — Toči se izvrstno pivo in vino I. vrste. Izborna brisko vino, Furlansko in istrsko za dom po 96 stot. liter. Domača kuhinja. Cene zmerne. — Last-nik Anton Andrija nčič, bivši vratar Hotela Balkan. 1125

Šivilje. **A. RIEGER** Trst, Via Barriera v. 33, vrata 13. Damska krojačnica. Izdeluje vsa-kovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju plesne obleke, obleke za proke, bluze za gledali-šče itd. Cene zmerne.

Tapetarske delavnice. **Rudolf Bonnes** Trst, ulica S. Zenone, št. 17, priporoča cenjenemu občinstvu svojo TAPECARSKO DELAVNICO. Izvršuje vsa-kovrstna fina in navadna dela, ki spadajo v to stroko. — Delo solidno. — Cene zmerne. 1803

Trgovine s prekajenim mesom Priporočam cenjenemu občinstvu svoj buffet. Točim prvovrstno D eherjevo pivo na pipo brez aparata, in vsakovrstnega vina. Trst, ulica Sanità št. 24 (nasproti muzeju Revolu-tela). Lastnik: JOSIP TOMAŽO.

Železnine. **Kupujem** železo, stare kovine: Anton Cerneca Trst, ulica Olmo št. 14. 1865

Žganjare. **Anton Turk** edina slovenska žganjarna in za- logo likerjev, v kateri se dobe vsakovrstni likerji, se nahaja v bližini »Narodnega doma« v Trstu, ulica Carlo Ghega 10, vogal ul. Cecilia. Edina zaloga dalmatinskega tropinova. Razpošilja tudi na deložo. 1152

Razni. **Stalni krajevni agenti** zmožni nemščine, Avstrijske in italijanščine se sprejemajo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajo v Avstro-Ogrski dovoljenih srečk. — Poudbe pod »Mer-ku« Brno, Neugasse št. 20. 3068

Prodajo all v najem se dajo razne gostilne; kavarne, mleka ne in drugi obrtai obrati, hše, vile itd. Pojasnila daje Kolaršič, ka-varna Corso od 9-11. 3-6 telefon št. 825 41

Pohištvu se nabavi ceneje nego v vsaki drugi zalogi, v prodajalni po-hištva S. BROD, ulica Spuero Nuovo 7, I. (ob strani pošne palače) — Moderne spalne sobe od Kron 320.— naprej. Po dogovoru plačevanje na obroke.

Birmanci! ALLA CITTA' DI LONDRA

Trst, ulica delle Poste št. 5 - IVO KROŠEL - (prej M. Salarini)

Okusna izbira pomladanskih oblek od na-vadne do najfinejše za gospe in dečke. Velika zaloga blaga za moške obleke, ka-tere izdeluje moderna avtor. lastna krojač-nica. Eleganten kroj po nizkih in poštenih cenah. — NB. Se ne izkorišča geslo: Svoji k svojim! — POSTREŽBA NA DOM!

Botri!